

BUDAPESTI NAPLO

Szerkesztőség és kiadóhivatal
József-körút 18.

Szerkesztő:
SZI JÓZSEF.

Felelős szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR.

Kiadja:
A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

A tisztességtelen verseny ellon.

Budapest, szeptember 30.

Mindenkit érdeklő törvénytervezetét készítette a kereskedelmi m. kir. minisztérium nagytudományú államtitkára s közzétette, hogy mindenki hozzájáruljon. Büszkeséggel tölthet el mindnyájunkat, hogy e törvénytervezet legszüzibb alakjában is oly kevés alkalmat nyújt a kritikára; s ha hozzájárulunk, ugy ezt nem a kritika szempontjából tesszük s még kevésbé gáncsoló célzattal, hanem vagy ellentétes elvi szempontoknál, vagy annál az elvnel fogva, hogy „több szem többet lát“. Ezért hiszszük, hogy bizonyos körülmények precízebb kifejezést, bizonyos esetek pedig szabályozást kívánnának.

A törvénytervezet a magyar ipar és kereskedelem pártolását tűzve ki céljául abból a kétségtelenül helyes alapelvből indult ki, hogy a tisztességtelen verseny nem a kár okozás, hanem avkár okozhatás miatt büntetendő; éppen azért a tényleges kár okozást a büntetés kiszabásánál figyelmen kívül hagyva büntetendő cselekménynek minősíti mindazokat a cselekményeket, melyek a versenytársaknak kárt okozhatnak.

E törvény készítésénél azonban az az alapelv is szem előtt tartatott, hogy minden körülményre, minden eshetőségre szabály állítassék fel; mert e törvénynek pusztá létezése keil hogy a tisztességtelen versenyt megakadályozza.

Továbbá eléggé nem dicsérhető intézkedése a törvénynek a 13. §-nak az a rendelkezése, hogy a tisztességtelen verseny miatt elítélt nyilvánosan megszégyenítették az által, hogy a vonatkozó ítélet hírlapilag közzétehető.

A tervezet szerkezetére nézve azt kell megjegyeznünk, hogy helyesebbnek kell tartanunk azt, ha a 8. §-ban foglalt rendelkezés az első szakasz helyére tétetik, mert minden üzlet a céggel kezdődik.

nunk azt, ha a 8. §-ban foglalt rendelkezés az első szakasz helyére tétetik, mert minden üzlet a céggel kezdődik.

Az e szakaszban foglalt rendelkezés egyike a legegésőbbben szükségeseknek, s nagy hiányt pótol, mert a kereskedelmi törvény 17. §-ának azon intézkedése, hogy minden új cégnek az azon a helyen vagy abban a községben már létező cégtől világosan különböznie kell és hogy aki valamely kereskedővel egyenlő nevet visel, köteles azt cégül olyképp használni, hogy az a már bejegyzett cégtől világosan megkülönböztethető legyen, nem elegendő biztosíték arra, hogy e tekintetben visszaélések elő ne fordulhassanak. Mert a kereskedelmi törvény ez intézkedése tekintettel arra, hogy a kereskedő cégének bejegyzésére vonatkozó intézkedések prekárius értékűek és mert a kereskedelmi cégjegyzések törvényeségi előadói által kifejtett az a gyakorlat, mely a legkisebb megkülönböztetést is elegendőnek tekinti a bejegyzésre, nem elég biztosíték a cégek használatában kifejlődött tisztességtelen versenynyel szemben. A ma már nagyon elterjedt névmagyarosítás indoka igen gyakran egy-egy előnyösen ismert kereskedővel való névrokonságba juthatás, vagy pedig hasonló hangzású név szerzése. Gyakran ugyane célból egy az üzletben éppen nem érdekelt személy neve vétetik fel a cégbe, a nélkül, hogy ennek megtörténte után az illetőnek a cég vagyonához része vagy üzletében intézkedési joga volna. Gyakran kétes existenciák előnyösen ismert kereskedőkkel való névazonosságukat arra használják fel, hogy hasonló üzletágban nyitnak üzletet oly célzattal, hogy azonos hangzású nevüket kiaknázzák, ami annál könnyebb, mert a törvény által megkívánt megkülönböztetésnél elég az ilyenféle különbség is: *Fehér János*, — *Fehér s János*,

Ipolyi Ferenc, — *Ipoly Ferenc*. A nagy közönség megtévesztésére alkalmas a cégeknek ilyen használati is: *Fehér testvérek*, — *Fehér János és testvére*.

A kereskedelmi cégek használatában a kereskedelmi törvény 11. §-a szerint használható toldás gyakran nem felel meg az üzleti viszonyoknak; így az ilyen kitétel: *Butoripar-telep*, mely gyárra enged következtetni; az ilyen kitétel: *Asztalosok butortelepe*, mely több kisebb-nagyobb asztalos egyesülésére enged következtetni, nem felel meg a valóságnak, — sajna, hogy a tervezet az utóbbi irányban rendelkezést magában nem foglal.

A cégek használatán kívül nagy szereppel bír bizonyos előnyösen ismert áruknak hasonló névvel való jelzése és áruba bocsátása. Ezenkívül nagyon fontos bizonyos áruknak valamely kereskedő nevével összekapcsolt elnevezése, mely gyakran köztulajdonná válik, vagy válhatik, ilyen: *Brázay-sósorszesz*, *Zsolnay-majolika*, *Meidinger-kályha*, mely elnevezések ha köztulajdonba mennek át, mindenki által használhatókká lesznek, amikor is nem a forrást, hanem az előállítási módot jelölik meg. A nagy közönség megtévesztésére szolgálhat tehát, ha a versenytársak valamelyike ezen cikkekre a *valódi* jelzést használja; baj, hogy a tervezet erre nézve sem tartalmaz rendelkezést.

Ennél azonban nagyobb hiány az, hogy az olyan áruk, melyek hosszabb idő óta egyenlő palackokban, vagy csomagokban a mennyiség megjelölése nélkül „kis“ és „nagy“ jelző alatt árultaknak, e palackok vagy csomagok külső terjedelmének és alakjának megtartása mellett kisebb mennyiségben büntetlenül lesznek árusíthatók. Nem intézkedik továbbá a mérlegeléseknél elkövetett visszaélésekre nézve sem.

A tervezet általános hiányait feltüntetvén

REGENY.

QUO VADIS?

(31)

— REGENY —

Irtá: SIENKIEWICZ HENRIK

Vinicius elhallgatott. Acte egy ideig vizsgálta sötét tekintetét, aztán így szólott:

— Nem, Marcus! Csak az történt, amit Lygia maga akart.

— Te tudtad, hogy szökni készül! — pattant fel hírtelen Vinicius.

Acte szomorúan és egész közletről rátekintett.

— Tudtam, hogy nem akar szeretőd lenni! — És te, te mi voltál egész életeden keresztül?

— Igen, én rabszolganő voltam.

Vinicius nem tudott uralkodni magán. A császár neki ajándékozta Lygiát, tehát nem kellett vele törődnie, hogy mi volt azelőtt. De mind nem használta, meg kellett őt találni, elő kellett őt keresnie, akár a föld alól is. Igen! A szeretőjévé akarja tenni Lygiát, minden áron!

Es korbácsoltatni fogja őt, ahányszor csak akarja! És ha meg fogja őt unni, akkor odaadja a legutolsó rabszolgájának, vagy kiküldi őt afrikai birtokára, hogy forgassa a kézi malmot. Igen, meg fogja őt keresni, ha semmi másért, hát csak azért, hogy megalázza, megtapossa, meggyalázza. Mindjobbán dühöngött, de lelki kínjai annyira láthatóak voltak, hogy Acte megszajnáta őt.

— Vigyázz, Marcus — inté őt. — Ha Lygiát most a császár parancsára találják föl, akkor igazán elvesztetted őt örökre.

Vinicius összeráncolta szemöldökét.

— Mit jelentsen ez? — kérde.

— Hallgass rám! Tegnap Lygiával a kertben sétáltam. Itt találkoztunk Poppaeával és a kis Augustával, akit Lillith, a mór nő, vitt karjain. Este megbetegedett a gyermek, és Lillith azt mondja, hogy meg lett babonázva, még pedig attól az idegentől, akivel a kertben találkozott. Ha a gyermek meggyógyul, akkor megfizetnek érte, de ha nem, akkor Poppaea lesz az első, aki Lygiát, majd ha kézrekerül, várással fogja vádolni és akkor menthetetlenül el van veszte.

Rövid ideig hallgattak. Majd Vinicius mintegy magához szólva, mormogó:

— Valóban lehetséges, hogy megbabonázta, sőt engem is!

— Lillith folyton azt hajtogatja, hogy a gyermek akkor, mikor mellettünk elhaladtak sírva fakadt. Es ez igaz! Tényleg sirt! Bizonyára már betegen hozták le a kertbe. Marcus, keresd Lygiát ott, ahol akard, de ne beszélj róla a császárral mindaddig, míg a kis Augusta meg nem gyógyult, mert különben kihívod Poppaea bosszuját. Ugyis már elég könnyet ejtett a szegény gyermek miattad; óvják meg az istenek drága fejét minden további esapástól!

— Te szeretted őt, Acte? — kérde Vinicius sötéten.

A szabados szemeiben könnyek csillantak meg.

— Igen, — mondá, — nagyon megszerettem őt.

— De legalább nem fizetted neked is gyűlölettel, mint nekem.

Acte egy ideig habozva vizsgálgatta őt, aztán felkiáltott:

— Oh, te elvakult, gyorsharagu ember, hiszen szeretted téged!

Vinicius felpattant, mint egy sebzett vad:

— Ez nem igaz! Ő gyűlöl engem!

Hirtelen elhallgatott. Visszaemlékezett, hogy

Lygia Aulus kertjében mily ragyogó szemekkel és elpirulva leste szavait. Ugy érezte, hogy e pere volt az, amelyben a leány őt tényleg megszerette. Ki tudja? Talán saját akaratából is átadta volna magát neki? Ajtaját körülhálózta volna, farkaszírral kente volna be a küszöbét és mint feleséget üdvözölhette volna tüzhezénél. Elmondta volna ünneppélyesen: „Ahol te Cajus vagy, ott akarok én Caju lenni“ és örökre egyesültek volna. Miért is nem mint feleségre vágyakozott volna.

E gondolatoknál ismét ellepte őt a düh, de nem Aulus és Pomponia, hanem Petronius ellen. Ő volt mindennek az okozója. Petronius nélkül talán Lygia ma már hitvese volna. És most már minden késő!

— Késő! — sóhajtott!

Togáját gépiesen felölté és Actétől bucsut sem véve, el akart távozni, midőn az előcsarnok és az atrium közötti függöny félrelebbent és hírtelen megjelent előtte Pomponia Graecina mély gyászban.

Midőn Vinicius megpillantotta, gyöngéd halavány arcával feléje fordult.

— Marcus! — mondá. — Az istenek bocsásanak meg neked mindazért, amit ellenünk és Lygia ellen elkövetted!

Vinicius lehorgaszott fővel állott előtte, szíve tele volt szomorúsággal és keserűséggel; nem értette, miért beszél Pomponia bűnbocsánatról, mikor ő csak bosszút emlegethetett volna.

Tanácsatlanul, agyában forró szenvedélyekkel és lelkeben nehéz gondokkal, csodálkozva hagyá el az atriumot.

Az udvaron és az oszlopcsarnokokban nyugtalankodó embercsoportok sűrűgtek-forogtak. A palota rabszolgái között feltűntek lovagok és senatorok, akik azért jöttek, hogy a kis Augusta hogylétéről tudakozódjanak. Egyesek megállították Viniciust, hogy tőle kérjenek felvilágosításokat,

az egyes szakaszokra vonatkozó megjegyzéseket a következőkben foglalhatjuk össze:

Az 1 §. az üzleti viszonyok s az eladásra vonatkozó rendelkezéseket tartja szem előtt. E rendelkezések közé azonban, azt hiszem, felveendőek lesznek még a következők:

a) a közölt szakértői vélemények és ismerő levelek gyakran nem létező egyének-től származnak, azért ezek eredetiben leteendőek az iparhatóságánál;

b) „gyári áron“ jelzett áru tényleg így árusítandó;

c) védendő a közönség a tisztességtelen verseny azon legtisztességtelenebb neme ellen, melynél pl. a kereskedés cégtábláin és az üzletben csupa tehenészet van ábrázolva s a cég mégis művajkereskedő;

d) az olyan üzletek, melyeknél ki van írva: „szabott ár“, ne adhassanak a kimondott áron alul.

A második szakasz a kitüntetésekre vonatkozó és a cégbirtokosnak más kereskedőhöz való viszonyára azonban e szakaszból is hiányzik a nem létező kitüntetések, illetve az ehhez hasonló rajzok alkalmazásától való eltiltás.

E §-ba felveendő volna az, hogy senki sem mondhatja, hogy egyedül lett valamely kiállításon kitüntetve, — sem azt, hogy senki sem nyert akkora kitüntetést, mint ő, — ha a valóságban meg nem felel; kimondandó továbbá, hogy a nyert kitüntetést más árua alkalmazni tilos és hogy a kereskedő személyes kitüntetésait az utód nem használhatja.

A cégbirtokosnak más kereskedőhöz való viszonya jelzésénél, szintén szem előtt tartandó az, hogy ennek nem szabad úgy felütnie, hogy kételyekre adhasson okot.

A származási hely kitüntetésére vonatkozik a 3. §. melyben szabályozandó volna az az eset is, hogy valaki egy község címe-rét, vagy társaság nevét miképpen használhatja áruinak megjelölésére.

A 4. §-nak azon rendelkezése, hogy bizonyos áruk csakis a származási hely megjelölése mellett lesznek forgalomba hozhatók, a hazai ipar védelmének hathatós eszköze lesz.

Az áruk csomagolása vagy kiállítása, nemkülönben az árjegyzékek, üzleti levelek, ajánlatok stb. védelmét tartalmazza az 5. §.

E szakaszba felveendő volna az a rendelkezés, hogy oly címkek, ajánlatok, pro-

ő azonban tovasietett és nem is válaszolt a kérdésekre. Egyszerre Petronius ragadta meg karját.

— Hogy van az isteni gyermek? — kérde ártatlan areal.

— Nyelje el őt a pokol e palotával együtt — felelő Vinicius, fogaft esikorgatva.

— Hallgass, szerencsétlen! — kiáltá Petronius, majd halkán így szólt:

— Ha meg akarsz tudni valamit Lygiáról, úgy jér velem! Nem! Itt nem szólok semmit! Kövess! A gyaloghintóban majd elmondom tapasztalataimat.

Midőn helyet foglaltak a gyaloghintóban, így szólt:

— Szétküldöztem rabszolgáimat a város összes kapuihoz, megadtam nekik a leány pontos személyleírását és az óriást is leírtam nekik, mert semmi kétség, hogy az rabolta őt el, aki a lakomán a triciniumból kivette. Hallgass ide! Lehetséges, hogy Aulus őt valamelyik falusi birtokán akarja elrejteni.

— Aulus és Pomponia nem tudják, hol van ő, — veté közbe Vinicius.

— Biztosan tudod ezt?

— Láttam Pomponiát. Ők épp úgy keresik a leányt, mint én.

— Az bizonyos, hogy tegnap még nem hagyhatta el a várost, mert éjjel a kapuk be vannak csukva. Minden kapunál áll két-két emberem. Az egyik követi Lygiát és az óriást, ha megtalálják, azalatt a másik hirt hoc nekem. Ha még a városban van, meg fogjuk őt találni!

Midőn mindketten a gyaloghintót elhagyva, Petronius házába léptek, az atriensis jelenté nekik, hogy a kiküldött rabszolgák közül még egy sem tért vissza. Petronius ételt küldött az óriáknak és megígérte korábbiak terhe alatt megparancsolatá nekik, hogy a ki- és bejövöket vegyék erősen szemügyre.

— Van embered között olyan, aki ismeri az óriást? — kérde Petronius.

(Folytatás következik.)

spektusok stb., melyek a szín, alak vagy más tekintetben, mint jelentés, vagy írásmód más versenytársával összetéveszthető, nem használhatók. Azt hiszem továbbá, hogy a tervezet ezen kitétele: *melyek a versenytársai gyanánt ismeretsek*, még tág tért nyit a tisztességtelen versenynek, mivel a nagyközönségnek a feltűnő hasonlatosság is elegendő. E szakaszba kellene foglalni azon rendelkezést, hogy hasonló nevű cégek ugyanazon üzletágban nem rendezhetik be az üzlethelyiséget külsőleg egyformán. E szakaszban ki kellene terjeszkedni a könyvek címeire, hasonló bekötésére stb.

A 6-ik szakasz a versenytárs kisebbitését tiltja s szintegy a 7. szakasz, különös védelemben részesítve a hazai terményeket.

A 8. szakaszról már bőven szólottunk fentebb.

A 9. §. a büntetéseket állapítja meg.

A 10. §. az üzleti titkok elárulásáról szól, azt hiszem azonban, hogy egy körülmény itt is kimaradt és pedig az, hogy mi történjék, ha az az alkalmazott, ki maga fedezte fel a titkot képező eljárási módot s a gyárosnak ellenszolgáltatás nélkül, vagy nem megfelelő ellenszolgáltatás ellenében engedte át, — árulja el a titkot, mert azt nem akarhatja a törvényhozó, hogy az eljárási módot felfedező alkalmazott ezen felfedezését ne értékesíthesse, de viszont a gyáros sem tehető ki annak, hogy megvévén a titkot, a feltaláló elárulhassa.

A törvénynek további szakaszai a büntetésekre és a hazai ipar és kereskedelem hathatós védelmére vonatkoznak.

A törvény iparpártoló célzatának kellő érvényrejutása a tett intézkedések által biztosítva lévén, nyugodtan tekinthetünk a jövőbe, hogy honi iparunk és kereskedelmünk hathatós támaszt nyert. E szakaszok oly pregnánsak s oly biztosak, hogy szinte azt kell hinnünk, hogy nem is annyira a tisztességtelen verseny, mint inkább a tisztességtelen külföldi verseny elleni törvény tervezete fekszik előttünk.

Az érdekelt körök a tervezetre törvénynyé váltta előtt meg fogják tenni észrevételeiket, de remélem, nem végeztem felesleges munkát akkor, mikor véleményeik közzététele előtt felhívtam a nagy közönség figyelmét egyes körülményekre, amelyek ugy a versenyző kereskedők és iparosok, mint a fogyasztók érdekében szabályozandók volnának.

Dr. Ágoston Péter.

BELFÖLD.

Képviselői beszámoló. Veszprémből táviratozzák:

Szabó Imre, a veszprémi választókerület képviselője ma tartotta meg beszámolóját Veszprémben. A képviselő délelőtt 11 órakor érkezett Budapestre. Kíséretében voltak: dr. Hegedűs Loránt, Öváry Ferenc, Komény Pál és Purjly Sándor országgyűlési képviselők. Az állomáson Szelethy György veszprémi polgármester fogadta és onnan bandérium és nagyszámu közönség kísérte be a városba. Rhédey Gyula, veszprémi apátkanonok üdvözlő beszéde után Szabó Imre képviselő elmondotta nagy tetszéssel fogadott beszámoló beszédét. Déltben banquet volt a Koronában. A beszámoló alkalmából a veszprémi szabadelvű párt Szöll Kálmán miniszterelnököt a következő táviratban üdvözlölte:

Szabó Imre orsz. képviselőnk 10 évi képviselői jubileuma s mai napon Veszprémben megtartott beszámolója alkalmából a veszprémi szabadelvű párt tiszteletteljesen üdvözli nagyméltóságodat, biztosítja tántoríthatatlan ragaszkodásáról és szeretett hazánk érdekében kifejtett és a nemzet örök hálaját megérdemlő működésére Isten áldását kéri a veszprémi szabadelvű párt.

Visontai Soma orsz. képviselő ma délután tartotta Gyöngyösön beszámolóját. Tisza Kálmán és Apponyi Albert beszédeire reflektálva kijelentette az Ugron-párt álláspontját, mely az állami, politikai és gazdasági önállóság és függetlenség kivívásában kulminál. A párt jövő feladatául pedig a gazdasági tényezők harcának megszüntetését, az erő egyesítését és fokozását és a gazdasági önállóság előkészítését mondja. Majd Bartha Miklós mondott beszédet, az Ausztriától való függetlenítést hangoztatva a personal unió alapján.

A megtámadott munkácsi püspök. Egy esti lapban kemény támadás jelent meg Firczak Gyula munkácsi püspök ellen. Erre vonatkozólag a görög katolikus magyarok országos bizottsága a következő nyilatkozatot teszi közlé:

Firczak Gyula munkácsi püspök ő méltóságának folyó évi augusztus 16-án kelt pásztorlevelében mely a népmovelésre nézve tesz alapvető intézkedéseket a görög katolikus magyarságra sérelmesnek látszó rúthén jelző tényleg benne foglaltatik ugyan. de a méltóságos püspök által fel vagyunk határolva annak a kijelentésére, hogy ez a jező csakis az egyháznegye rúthén ajka híveire alkalmaztatott s így az egyháznegye területén lakó magyarságra az egyáltalán nem vonatkozatható, miből önként következik, hogy a pásztorlevelében használt „rúthén“ nép kifejezéshez fűzött következtetések is tárgyaltanok és helytelenek.

Mint ahogy pedig a görög-katolikus magyarság körében csakis az Ungváron megjelenő, a Szent-Bazil-társulat szócsöveként szereplő Gör. Kat. Szemle és Kelet című hírlapoknak, a magyar liturgia és a naptáregyesítés ellen irányuló magatartása idézhette elő azt a nyugtalanságot és érzékenységet, mely a püspök ur pásztorleveléből oly messzemenő következtetéseket vált kiolvashatni, feljogosítva érezzük egyutt magunkat annak a kijelentésére is, hogy a püspök ur teljesen távol áll az említett lapoktól és azoknak magyartól vele szemben is támadó állásponton levő magatartásával magát egyáltalában nem azonosítja.

Mindezeknél fogva az orsz. bizottság egyfelől továbbra is teljes bizalommal viseltetik méltóságos püspöke személye iránt, másfelől pedig fentebbi kijelentéseit alkalmasnak tartja arra, hogy a gör. kath. magyarság körében újból helyreálljon az a nyugalom, amelyre feltétlenül szükségünk van addig is, míg a magyar liturgia törvényesítésére vonatkozó kérelmünk felett az apostoli szentszék véglegesen határozni fog. Budapest, 1900. szeptember 30-án. A görög szertartású katolikus magyarok országos bizottsága nevében.

Szabó Jenő.

A tüzrendészeti törvényjavaslat. Az országos tüzrendészeti vizsgálati bizottság Öváry Ferenc országgyűlési képviselő előktele alatt ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy a tüzrendészeti törvény érdekében a tapasztaltak alapján emlékiratot terjeszt a belügyminiszter elé. Hogy megkönnyítse a kormány munkáját, elkészíti a tüzrendészeti törvényjavaslatot.

Az új függetlenségi párt. A fővárosi polgárság körében alakult új függetlenségi párt, mely radikálisabb programot tűzött maga elé, mint a minőt a Kossuth-párt követ, országos szervezkedésre készülvé, a Kossuth-párt több tagjának följajánlotta a vezérszerepet és a pártelnökséget, de mint a Keleti Ertesítő jelenti, senki sem fogadta el. Az új párt szervezőit ez a visszautasítás teljesen elkedvetlenítette és mivel Herman Ottó is határozottan kijelentette az akciótól való tartózkodását, az egész mozgalom abban maradt.

Darányi Ignác Ó-Gyallán.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Ó-Gyalla, szeptember 30.

Ma délelőtt 11 órakor ment vége az ó-gyallai m. kir. orsz. meteorológiai és földmágnésségi intézet új obszervatóriumának ünnepélyes megnyitása Darányi Ignác dr. földmívelésügyi miniszter és számos előkelő vendég jelenlétében.

Az intézet, amely 1870-ben keletkezett, szerény kezdetekből emelkedett mai előkelő színvonalára, mely egy sorba állítja a művelt világ legelsőbb rangu hasonló intézeteivel. A nagy haladás, amely e téren aránylag rövid idő óta elértett, tudvalevőleg leginkább Konkoly-Thege Miklós miniszteri tanácsos, országgyűlési képviselő s a meteorológiai intézet igazgatója lángelkű buzgalmának köszönhető, aki már néhány évvel ezelőtt az államnak ajándékozta ó-gyallai esillagdját. A ma felavatott új obszervatórium díszes épületéhez is ő ajándékozta nemcsak a telket, hanem ő készítette az épület terveit is, ő létesítette saját költségén az intézetet környező csinos parkot és még anyagszerekkel is segédkezett az építésnél, úgy hogy az államnak a ma felavatott új épület mindössze 80.000 koronába került.

Ő fogadta ma vendégserető házában a szereztetemlélt háziasszonyonnyal együtt a mai szép ünnep vendégeit is, kiknek legnagyobb része a délelőtt folyamán Budapestreől a bécsi és szolnai gyorsvonatokkal érkezett az érsekújvári állomásra, ahonnan a vendégeket a házigazda által rendelkezésükre bocsátott fogatok szállították Ó-Gyallára. Pontban délelőtt 11 órakor érkezett az ősi porta elé négyes fogaton dr. Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter, akit a házigazda, Konkoly-Thege Miklós üdvözölt. A miniszter kíséretében érkeztek Szomjas Lajos, György Loránt és Liptay Béla miniszteri titkárok és Pirkner állattenyésztési főfelügyelő. Ott voltak továbbá: Pernter J. egyetemi tanár, a bécsi meteorológiai intézet igazgatója, dr. Kostlyó, a bécsi intézet aligazgatója, dr. Kövesligethy Radó egyetemi tanár, gróf Esterházy Ferenc, Sárközy

Aurél főispán, *Ghyez*; Dénes alispán, *Tuba János* és *Feszty Béla* országgyűlési képviselők, *Konkoly-Thege Imre*, *Major László*, *Kisfaludy Sándor*, *Asztalos Aba* kuriai bíró, *Gábel Ferenc* kir. ítélőtáblai bíró, *Buray Gyéza*, *Ordódy Pál*, *Jankovich Aladár*, *Emánuel Manó*, dr. *Jávor*, *Olecsay* Agost piébános, *Steiner Mihály*, *Balogh Imre*, *Szarka György*, *Kollányi Pál*, *Schwartz Zsigmond*, az intézet tisztikara stb.

Déli tizenkét óra felé dr. *Darányi Ignác* miniszter a vendégekkel és az intézet tisztikarával együtt átvonult az új obszervatóriumba, ott a tanácssteremben beszélés volt, amelyet *Darányi* miniszter hosszabb beszéddel nyitott meg:

Hangsúlyozta a miniszter, hogy a mezőgazdaság a tudományok nagy közzönnettel tartozik. Ennek vívmányait tartotta kötelességének a földművelési tárca bár gyakorlati irányban a tudomány szolgálatában állani. Elősorolta a miniszter az utóbbi években létesített alkotásokat, amelyek alkalmasak arra, hogy a hazai tudományosságot szolgálják, ilyenek: a földtani intézet új palotája és muzeuma, a kísérleti állomások, amelyeknek betetőzéséig épül most a szállókisérleti állomás, a chemiai intézet palotája, a rovartani intézetnek és vetőmagvizsgáló állomásnak is új otthont építenek, a mezőgazdasági muzeum, amelyet ki fog egészíteni a miniszter a vadászati, erdészeti és halászati muzeummal is. Majd hivatkozott arra, hogy a földművelési kormány tudományos művekkel is szolgálta a hazai irodalmat s így folytatta:

A mai nap ezen meteorológiai intézet obszervatóriuma megnyitásának és felavatásának van szentelve. Ezen meteorológiai intézetet is iparkodunk teljesíteni és emelni; hiszen egynéhány év alatt, dologi és személynél kiadások az eredeti összegnek kétszeresére emelkednek. En közzönnetet mondok ez alkalommal ezen intézet nagyrészt igazgatójának, *Konkoly-Thege Miklós* miniszteri tanácsos urnak (Elnök éljenés) akinek nagy része van a magyar meteorológia emelésében és nagy része van abban, hogy ezen új épületet, ezen obszervatóriumot sikerült oly szerencsésen felépíteni.

Mintegy példát adunk ezen építkezéssel arra, hogy miképpen lehet celszerűen és mégis egyszerűen és olcsón, a költségvetés keretében építkezni. De közzönnetet mondok ez intézet minden tagjának, aki az intézet fejlődésén közreműködik és aki ezen obszervatórium létesítésében is közreműködött; mindegyik vegye ki a közzönnetből és ölméréséből a maga részét. (Tetszés és éljenés.)

Majd megemlékezett hivatali elődeiről, akik az alapokat vetették meg, majd a király határtalan kegyességét magasztalta a mezőgazdaság iránt s a király áttetésével fejezte be beszédét.

Azután közölte az egybegyűléssel, hogy ő felsége az obszervatórium létesítése alkalmából *Konkoly Miklós*nak elismerését nyilvánította, Róna *Zsigmond* aligazgatónak a *Ferenc József*-rend lovagkeresztjét, *Marcell György* első asszisztensnek pedig a koronás arany érdemkeresztet adományozta.

A miniszter a kitüntetetteknek mellükre tűzte a rendjelet és egyuttal közölte, hogy ő maga *Farkas Ede I.* osztályú asszisztensnek ezen ünnepély alkalmából elismerését nyilvánítja.

Azután *Konkoly-Thege Miklós* miniszteri tanácsos válaszolt a miniszter beszédére:

Most tíz éve, ugymond, midőn ez intézet igazgatóságát átvettem. Sokszor féltéjeleken keresztül nem aintam, aggróda az intézet jövője miatt. Aggodalmaim szerencsére eloszlottak, mert amit gróf *Bethlen* András kezdett, azt utódja, *Darányi Ignác* sikerrel befejezte. Reméli most már, hogy az intézet meg fog felelni a hozzá fűzött írárdalmaknak, végül kérte a minisztert, hogy tolmácsolja hálájukat ő felsége előtt kitüntetésükért.

A miniszter ezután közölte *Száler László*nak, *Markovits István*nak, *ij. Konkoly Thege Miklós*nak, *Reiha Károlynak* és *Csernár Gézá*nak II. osztályú asszisztensekké történt kinevezését. A kinevezettek nyomában le is tették az esküt. Az eskümentát *Róna Zsigmond* aligazgató olvasta fel.

Ezzel véget ért a díszülés és a miniszter végigjárta a kétemeletes csinos obszervatórium összes helyiségeit. Megtekintette a miniszter a közoktatásügyi miniszterium fennhatósága alatt álló csillagdat is.

Délután két órakor 70 terítők ebéd egyesítette a házigazda vendégszerető asztalánál az ünnep vendégeit. Az első felköszöntőt *Darányi* mondta a királynak. Majd gróf *Esterházy Ferenc* egy rendkívül poétikus beszédben a kormányelnököt közzönnette föl.

Mint igénytelen gazdaembernek — ugymond — legyen szabad a tudomány e szentélyében szót emelnem és a tudomány igazságait lürkészó urnaknak szíves figyelmét felhívnom egy minden műszer nélkül is látható csillagzatra. Ez a magyar csillagzat a göncöl szekere: a neve is magyar. A magyar gazdának előljáró szekere ez, amelybe kapaszkodni szeret: jót vár tőle, gyönyörködik benne. Ertem a magyar kormányt, amelyet nekünk ez a göncöl szeker szimbolizál. (Derűltség. Tetszés.) És ezért engedje meg, nagyméltósági miniszter ur, hogy én, mint gazda mindazoknak a nevében, akik velem egy sorsban, mint gazdák tolják a göncöl szekerét és munkálják a föld rögét, hogy nagyméltóságodhoz intézem üdvözlő szavamat, mint olyanhoz, aki a magyar gazdának minden szíve lükteséget ismeri, mert tanulmányozta a helyzetet, mert meghallgatta panaszait mert lürkészte bajainak okát és mert javítani akart

sorsán és engedje meg, hogy poharat emelve, üritsem azt a göncöl szekere kormányosának, a magyar kormány elnökének, Széll Kálmán ő excellenciájának egészségére. Eljen! (Hosszas, lelkes éljenés.)

Konkoly Thege Miklós Darányit közzönnette föl. Erre a miniszter állt föl és a miniszterelnök nevében közzönnetet mondok *Esterházy*nak a megemlékezésért, miután ezeket mondták:

Örömmel tapasztalom, tisztelt uraim, hogy milyen egységes jelentek meg a mai ünnepélyen a társadalom különböző körei, különböző osztályai. Örvedetes ez, mert a magyar nemzet jövője és jövendő felvirágzása iránt csak úgy lehet reményünk, ha lesznek kérdések, amelyekben minden magyar ember egyetért, ha lesznek vonatkozások, amelyekben mindnyájan egyek vagyunk, ha lesznek eszmék, amelyekért mindnyájan tudunk lelkesedni. Ezek az eszmék, ezek a kérdések azok, amelyek az egységes, tömör magyar álamra vonatkoznak, ezek az eszmék azok, amelyek a haladást, a szabadságot és a felvirágosodást képviselik. Így volt ez, tisztelt uraim, régen; azért nem pusztult el a magyar; és így lesz ez a jövőben is ha ezen egyetért mindig meg tudjuk tartani és mindig képviselni tudjuk. A miniszter végül szelienes fordulattal rátrét *Konkoly Miklós* szép családi életére, nemes ádozatközségére és poharát a háziasszony és házigazda egészségére üritette.

Tuba János gróf *Esterházy* Ferencet éllette, „akinek nemcsak születésbeli, rangbeli és vagyoni, de egyéni kiválóságainál fogva is, jövendő működése elő nemcsak a vármegye, de az egész ország közvéleménye reményteljes bizalommal tekint.” (Leles éljenés.)

Pernter bécsi egyetemi tanár és a bécsi meteorológiai intézet igazgatója hízelgő szavakban nyilatkozott arról a vívmányról, amelyet a tudomány Magyarországon a minden tekintetben modern színvonalon álló új obszervatóriummal aratott. Emeli poharát arra az országra, amely a tudományt annyire megbecsüli és arra a kormányra, amelynek a tudomány iránt annyi érkeke van.

Feszty Béla az intézet tisztikára, *Mórocz Mihály* református lelkes *Sárközy Aurél* főispánra ez a sajtóra emelt poharát. E felköszöntőre a jelenlevő hírlapírók nevében *Sturm Albert* válaszolt.

Végül *Konkoly Thege Miklós* az osztrák vendégeket éllette.

KÜLFÖLD.

A khinai háboru.

Washington, szeptember 29.

A *Songhaii amerikai konzul* közölte a külügyi hivattal, hogy *Song* megmutatta neki a császári és az özvegy császárné *Taynenben* 25-én kelt rendeletét, melyben megrójják a khinai minisztereket, mert pártolták a boxerek mozgalmát. A rendelet négy hereget lefokoz és Tuan heregnek megvonja illetményeit és az öt hivattalból megillető személyzetet. Tuan fölött a császári család külön bírósága fog itélkezni.

Berlin, szeptember 30.

A Wolff-ügynökség jelenti *Songhai*ból tegnapról: Itt közzétették egy *Tayenfuban* e hó 25-én kelt császári ediktumot, mely sok körülírással azt mondja, hogy a trón ártatlan a beállt helyzetben. E helyzetet az idétze elő, hogy a heregek és az udvari méltóságok pártolták a boxereket. Azokat tehát meg kell büntetni. A vétkes heregek közt felsorolják *Huangtai*, *Heun* és *Tpo-Hing* elsőrangú heregeket, akik rangjuktól és hivataluktól megfosztatnak. Tuan másodikrangú hereg szintén elvesztí összes hivatalait és járdandóságait és szigorú megbüntetés végett átadatik az udvari bíróságnak. Továbbá *Caj-Lau* másodrangú hereg és *Ingmio*, a cenzorátus alelnöke szintén megbüntetendők lesznek. *Hau-Su-Hiad-t*, az igazságügyminiszterium elnökének nagytitkárát illetőleg a cenzorátus miniszterei utasítatnak, hogy büntetést hozzanak javaslatba intő példaként.

Pétervár, szeptember 30.

A hivatalos közli *Giers* követnek *Takuban* e hó 27-én feladott táviratot, mely azt mondja:

Legfelsőbb rendeletre a követség egész személyzetével *Tiencinbe* utazom. Azt állítják, hogy ma *Tayenfuban* császári rendeletet bocsátottak ki, mely szerint Tuan hereg, *Csunlam*, *Kanj* kancellér és *Innian* rendőr-miniszter mint a boxerek vezetői megfosztatnak hivataluktól.

Sanghai, szeptember 30.

Itteni hivatalos körökben a Tuan hereg lefokozásáról szóló hír nem talál hitelre.

Washington, szeptember 29.

Jól értesült körökben a hatalmaknak a khinai főhivatalnokok megbüntetésére vonatkozó német javaslatlalt szemben elfoglalt álláspontját illetőleg azt állítják, hogy *Orszorszá*g, *Franciaorszá*g és az *Egyesült-Államok* megegyeznek abban, hogy a javaslatot nem tekintik célszerűnek. *Japán* kész *Németorszá*got követni, ha a többi hatalmak ugyanezt teszik, hogy a koncertet fenntartsa. *Ausztria-Magyarorszá*g és *Olaszorszá*g teljesen hozzájárulnak a javaslathoz.

London, szeptember 30.

A *Reuter*-ügynökség jelenti *Pekingből* e hó 24-éről: *Csing* hereg az idegen követek ama javaslatára, hogy a császári udvar térjen vissza *Pekingbe*, azt válaszolta, hogy ő emlékiratot intézett a császárnéhoz. Tényleg elhatározták, hogy gróf *Waldersee* szállja meg a szent város egyik császári palotáját és a német csapatok nagy részét ott helyezze el. Ez a szent város oltalmára irányuló politikának teljes abbanagyása. Az amerikaiak rosszalják ezt a lépést, de nem szólaltak fel.

Berlin, szeptember 30.

A *Wolff* ügynökség jelenti: Gróf *Waldersee Takuba* való megérkezése után e hó 27-én *Pecsilben* megkezdte katonai működését.

Tiencin, szeptember 30.

Gróf *Waldersee* délután ideérkezett.

Köln, szeptember 30.

A *Kölnische Zeitung*nak a *Standard* mai tiencini jelentésére, mely a *Li-Hung-Csang*al folytatott beszélgetést közli, *Berlinből* a következőket írják:

Teljesen érthető, hogy *Li-Hung-Csang* a maga álláspontjáról csakis rossz szemmel nézhet *Orszorszá*g és *Németorszá*g egyetértését és hogy mindent megtesz, hogy azt megzavarja s a két állam közt a bizalmatlanság magvait elhintse. Csak hogy a szándék nagyon is világos és így mindenki tudja, hogy mit akart az interjúval. Taktikai hibát is követ el, mikor tulságos sok adatot sorol fel a két állam közti antagonizmus bizonyítására, mert ha így halomszámra konstruálja a mesterséges ellentéteket, még a legnaivabb kedélyek is átlátnak a szitáján.

London, szeptember 30.

Mint a *Reuter*-ügynökség jelenti *Tiencinből* 27-ikéről, két orosz tábori ütég érkezett *Pekingbe* és valószínűleg tovább mennek *Paotingfuba*. Az oroszok most *Lutaiban* vannak. Ugy látszik, hogy nem szándékoznak közvetlenül tovább menni *Tauksaubá*. Állítólag az az aggodalom forog fenn, hogy a khinaiak elpusztíthatnak a bányá- és a vasuti műveket. Továbbá jelentették, hogy a németek és oroszok egy hadihajóval és egy szállítóhajóval elindultak *Takuból*, hogy megtámadják *Shanghai*kvant.

Páris szeptember 30.

Az *Agence Havas* jelenti *Takuból* e hó 28-ikéről: A tengernagy tanács elhatározta, hogy több nemzet csapatai az orosz csapatokkal együtt vesznek részt a *Shankhaikoon* elleni előnyomulásban. *Voiron* tábornok e célra egy zászlóalj küldött. Ezenkívül *Voiron* *Paotingfu* irányában felvilágosító őrdjratot küldött ki. A beérkező francia csapatok jó állapotban vannak.

London, szeptember 30.

A *Reuter*-ügynökség jelenti *Jokohamából* e hó 29-ikéről: A császári megbizta *Ito* márkait az új kormány megalakításával. *Jamagata* miniszterelnök kijelentette, hogy miután a khinai ügy a diplomáciai stádiumba lépett, szükséges, hogy a kormány élére Ito hívassék meg.

HIREK.

Budapest, szeptember 30.

— BUDAPESTI NAPLO. Szeptember 30-án új előfizetés nyílt a *Budapesti Napló*ra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— A király Görsben. Görsből táviratozzák: Ő felsége ma reggel rövid istentiszteletben vett részt, meglátogatta a tartományi muzeumot és azután visszavert a szállására; a közönség mindenütt lelkesült ovációkkal üdvözölte. A főtéren a sor-alatt álló tartalékok és aggharcosok elvonultak lakása előtt. 10 órakor az uralkodó általános kihallgatást adott. Délután fél három órakor udvari ebéd volt, melyen többek közt *Körber* miniszterelnök, *Goess* gróf helytartó és több képviselő volt jelen. Ebéd után ő felsége az aggharcosok és tüzoltőegyletek sordala közt a lakosság viharos

Bdvölésletétl kísérve, a pályaudvarra hajtattól, hol a polgármester a város nevében köszöntött meg a látogatásért. Ő felsége pedig megköszönte a lelkes fogadást. A választmányi tagoknak azt mondta, hogy a szép napok örökké feledhetetlenek lesznek. Ő felsége köszönetet mondott a valóban szép fogadásért s azt mondta, hogy a legjobb emlékeket viszi magával és csak azt kívánja, hogy ez mindig így maradjon. Mintán ő felsége bhusnt vett a pályaudvaron meglelnt személyiségektől, az udvari vonat a jelenvoltak lelkesült „hoch” kiáltásai közt elindult. Az udvari vonaton utazott el Körber miniszterelnök és gróf Goes helytartó is, aki ő felségét a tartomány határáig kíséri.

— **Munkácsy első emléktáblája.** Szép ünneppel leplezték le ma Pécsét az első emléktáblát, amely Munkácsy Mihály emlékére készült. A város közönsége Munkácsy-utának keresztelte el azt az utcát, melyben a magyar festő Pécsét lakott és a ház tulajdonosa Kindl József igazgató emléktáblával látta el a házat, melyben két ízben huzamosabb időt töltött a nagy művész egy rokonánál. Az ünnepély alkalmából az utca zászlódszt öltött. A pécsi dalárda éneke után Majorossy Imre polgármester szép beszédet mondott Munkácsyról. A közönség a Szózat hangjai mellett szloztt szét.

— **Tolsztoj kiközösítése.** Többször bejárta a lapokat az a hír, hogy Tolsztoj Leó grófot, a nagy orosz író művei miatt az orthodox egyház kiközösítette kebeléből. A Gazette de Lausanne szó szerint közli most az exkommunikáció szövegét, amelyet Joannikusz kievi metropolita körlevélben minden orosz érseknek megküldött. A körlevél, amely 1900. március 31-ikén kelt, így végződik:

Több munkájában, amelyben vallási alapelveit megismerteti, Tolsztoj az egyház esküdt ellenségének mutatja be magát. Nem ismeri el, hogy egy isten van három személyben; tagadja a szentháromságban a második személynek, az Isten fiának isteni jellegét, és egyszerű halandónak tartja. Megyalázza az emberré lett Krisztus szent misztériumát és meghamisítja az evangélium szent szövegét. Megtagadja a szent egyházat s földi csinalmányának tartja. Megtagadja a papi hierarkhiát és megyalázza vallás és kultuszának szent misztériumait és bselekedeteit, szóval ő egyike azoknak, akiket a szent orthodox egyház kizar kebeléből és a nagyhíten nyilvánosan exkommunikál. Ezért nagy tehaborodást idézne elő, és az igaz hívők vallásos érzelmeit mélyen sértené, ha gróf Tolsztoj halála esetén engedőzlő szent misék tartatnának érte. A szent szindodus ez okból szükségessé tartotta megtiltatni, hogy gróf Tolsztoj Leóért halála után istentiszteleteket és engedőzlő szent miséket tartsanak. A tilalom csak abban az esetben válnék érvénytelenné, ha Tolsztoj halála előtt nyilvánosan visszavonná iratának tartalmát.

— **Balázs Éalmán temetése.** Ma délután három óraker helyezték örök nyugalomra Balázs Kálmánt, a híres cigányprimást, a hatvanas évek ünnepeit hegedűsét, a Kerepesi-uti temetőben. Balázs Kálmán volt az első cigányprimás, aki a magyar zenét a külfölddel megismertette s megszerettette. Kétszer járt kint jól szervezett zenekarával Amerikában s Londonban is nagy sikert aratott, hol nem egyszer szerzett kellemes órákat a walesi hercegné a magyar nóták édes-ban hangjaival. Azután visszajött Budapestre, hol ő lett a magyar mágnes- és dzsentrivilág dédelgetett cigányja. Az öreg primás temetésére kivonult az egész budapesti cigánykolónia s szomorú látvány volt, mikor a helybeli összes cigányzenekarok gyászoló tagjai könnyes szemekkel kísérték ki utolsó útjára kedves mesterüket. A magyar-utcai gyászszókból a kerepesi-uti temetőig sorfalat állt a vasárnapi közönség, melynek legnagyobb része ismerte a vén muzsikust. A kopsorót négylovas, koszorúkkal gazdagon megrakott, halottas kocsin vitték, mely előtt lovas rendőrök nyargaltak. Szomoruan érdekes kép volt, midőn az uton mintegy 200 cigány az elhunyt kedves nótáit huzta a feketével bevont hegedűn, miközben sűrűn hullatták könnyeiket a száraz lára, amelyből már nem esal többé hangot szegény jó Balázs Kálmán... A közönség oly nagy számban csatlakozott a menethez, hogy utolsó útján elkísérje az agy primást, hogy a Kossuth Lajos-utca rendőrovasrendőröket kért a rend fenntartására. A sárnál Rác Laci bandája szívhezszóló magyar nótákat huzott annak a cigányprimásnak, ki egyike volt azoknak, kik apáiktól meghamisítatlan jelleggel vették át a magyar nótát.

— **Rejtélyes gyilkosság.** Szepes-Ófaluból táviratlozza tudósítók: A szepesfalusi járáshoz tartozó Fridman községben ma reggel 6 óraker Prokopovich Ede körjegyzőt az irodája előtt halva találták. Homlokán fejsezesapástól származó, nagy zuzott sebet fedeztek föl. Az arca konyhakéssel össze-vissza volt vagdalva. A járási főszolgabíró azonnal kiment Fridman községbe és megindította a nyomozást. Prokopovich Ede körjegyző 27 éves, nőtlen ember volt, s mint a faluban beszéltek, benső viszonyt folytatott egy nővel, aki válpórt indított férje ellen, aki ugyanabban a járásban tanító.

— **Bányászok kongresszusa.** Az országos bányász-kongresszus vasárnap reggel 9 óraker az „Országos Iparegyesület” helyiségében gyűlt össze. 32 bányász-köztség küldött képviselőket a kongresszusra, ugy hogy a határozat 37,730 bányász munkás nevében történt. A tisztikar következőleg alakult meg: Elnök: Szikora Zoltán, a szaklap szerkesztője és a „bányász védegyelet” tiltkára. Jegyző: Virág György. A hatóság részéről Czajlik Alajos rendőrtámasos volt jelen.

A napirendre áttérve a kongresszus tanácskozott a magyarországi bányamunkások helyzetéről. Cziemer János azt lefejtette, hogy 12 órát nem bírnak dolgozni és azért kéri a 8 órai munkaidőt. Lonyai Mihály felpanaszolja, hogy a munkásokra anyai munkát szabnak, hogy nem bírják el és ha be nem végzik, akkor a bérből levonnak nekik egy bizonyos százalékot. Majd az idegen munkavezetők inhumánus eljárását tette szóvá. Ugyaníly értelemben beszélt Hans János, Hohl József és Varga József, mire a kongresszus a következő határozati javaslatot fogadta el:

„Kéri a kongresszus a kormányt, hogy az idegen munkavezetők szorítsa ki és hogy a bányász-törvényeket revidálja.” Elhatározták továbbá, hogy a felelősközt brutális bánásmódiát feliratilag hozzák a pénzügyminisztérium tudomására.

A napirend 3-ik pontja a „társuladák” ügye volt. Ebben a kérdésben felkéri a kormányt, hogy a bányász csak az esetben veszíthesse el a társiada körül szerzett jogait, ha a törvény azt rendel.

A bányamunkások védelme munkaközben volt a 4-ik pont. Többen felszólltak az iparhatóság ellenőrzés lanyhasága miatt, végül elhatározták, hogy megkérjék a kormányt, hogy az ellenőrzést olyképp gyakoroltassa, hogy a részvénytársaság ne legyen előre inormálva, hogy mikor jön a hatósági vizsgálat.

A lakós és élelmezési ügyek követelik a munkászövetkezetek felállítását, mert azt állítják, hogy a társaságok által felállított kantinekban minden drágább, mint a városban.

Az idegen munkások elleni védekezés pontjánál elhatározták, hogy a kormányt felkéri, részesítsék a magyar munkásokat előnyben a külföldiek lelett. Alttámas az a panasz, hogy jobban fizetik az idegen, mint a magyar munkásokat. Végül a szakoktatás reformját vitatták meg és elhatározták, hogy felmunka a kormányhoz a szakoktatás megkönyvítése végett. A kongresszus us mind e határozatainak végrehajtására bizottságot küldötték ki s elhatározták, hogy ezentul évenként tartanak gyűlést. A legközelebbi kongresszus Selmeobányán lesz.

— **Távbeszélő hálózat kiterjesztése.** A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy a gyöngyösi és hatvani távbeszélő hálózatok erre a forgalomra nézve fennálló szabályok és díjtelek alkalmazása mellett ez évi október 1-étől kezdve az alsó-ausztriai helyközi távbeszélő hálózatba is bevonassanak.

— **Halálozások.** Dr. Vésey István a fővárosi ügyvédi karnak elő korán elhunyt szimpatikus tagja még ravatalon fekszik s a gyászoló családot máris újabb csapás érte. A megboldogult ügyvéd édes anyja, özvegy Vésey Sándorné szül. Nadassy Etelka, ma reggel 64 éves korában meghalt. A fia elhunytán érzett bánat sietette a betegeskező matrona halálát. Temetése október 2-án délután 1/4 óraker lesz az Andrássy ut. 88. számú halottas házból. Az elhunyt uriaszony férje: Vésey Sándor, egyike volt a hetvenes évek legelőkelőbb budapesti kereskedőinek, aki részt vett a kereskedelmi akadémia megalapításában is és névezne nem egy jótékony kereskedelmi egyesület létesítése tüződik.

Dr. Goldberger Ra nek a budai hitközség nemrég elhunyt rabbiának emlékére ma délelőt gyászünnepe volt a budai hitközség főtemplomában. A zsutalóság megtelt templom legszébb tanujele volt a néhai rabbi iránt érzett tiszteletnek. A gyászünnepe a pesti izraelita hitközség képviselőiben Kohner Zsigmond elnök jelent meg, a budai hitközség elől aró-sága dr. Szabolcs Izor elnök vezetés alatt, az újpesti hitközség Fencsiner rabbi vezetésével, eljött a kerület előjárója Herón Károly néhány bizottsági tag kíséretében s az elhunytnak számos tisztelője. A gyászünnepepet szolárának nyitotta meg, melyet Weiss Ede budai főkéntor adott elő a templomi énekkarral együtt. Azután dr. Kohn Sámuel főrabbi szép beszédben méltatta az elhunytak érvényét, jámborságát, igazság-érzetét, tudományát, rövid vonásokban vázolva egyuttal a budai hitközség történetét. Imával és énekekkel ért véget a gyászünnepe.

— **Meteor.** Ritka természeti tüneménynek voltak szemtanúi e hó 26-án a pestmegyei Tápió-völgy lakói. Szerdán délután 4 óra 10 percker a Tápió-Ság-hez tartozó Pusztá-Zsiger fölött mintegy 500 méter magasan, fehéren ezüst meteor tűnt fel s óriási sebességgel rohant Tápió-Béské torony felett délkelet felé a Zagryva síkságának. Mintegy 10 másodpercer múlva hatalmas durranás riasztotta fel a község lakóit, akik rémülettel hallgatták a mennydörgésszerű robajt, ami a durranás után mintegy 20 másodpercer tartott. A fényes nap dacára a meteor magja vakító fehér sugarat szórt széjjel a derült kék égbolton s foszlányos üstöke mint fehér fátoly húzódtott a rohanó fény-burok után. A vidék lakossága rémületes meséket költ a jelenségből s izgatottan tárgyalja a ritka esetet.

— **Nagy tűz a bártfai fürdőben.** Mint bártfai levelezőnk táviratozza, az ottani fürdőtelepen ma nagy tűz pusztított. A tűz Gertner Henrik vendéglőjében gyulladt ki és a borzasztó szében csakhamar lángokban állott a frankfurti nevű... story-udvar. Csak

miután a szél elállt, sikerült a tüzet lokalizálni, de akkorra már két nagy villa és tizenegy bolt földig leégett.

— **A palicsi tó halottja.** A palicsi tóba fult Mammutes Mátyás szabadkai plébános holttestetét, mint levelezőnk táviratozza, ma reggel megtalálták. Reggel nyolc óra tájban, amint a halászok csolnakba ülve az evezőkkel tapogatták a földet, az első számú fürdő-kabin és egy elkerített kőoszlop között akadtak rá a holttestre. Arccal a föld felé volt fordulva. A víz azon a helyen alig ér hómálg, nagyon valószínű tehát, hogy szívészélhűdés érte a plébánost. Holttestetét csolnakba tették és aztán partra hozva, a mentők bevitték a városba.

— **Betörők garázdálkodása.** Az éjjel két helyen is betörték a fővárosban. Első sorban Lissauer Jakabnak a Köztemető-ut 17. szám alatt levő ruhakereskedését látogatták meg a tolvajok, ahonnan 400 korona értékű ruhaneműt vittek magukkal. A betörők később Szauer József József-körút 68. szám alatt levő mérsároszletét törték fel, de ott semmit nem találtak, öt kulcsot vettek magukhoz, aztán odébb állottak.

— **Halálos végű elgázolások.** A városliget tájékán egy órház közelében ma reggel a ceglédi vonat elgázolta Kovács Julcsa 22 éves cselédeányt. A szorenésentűl a lokomotív kerekéi darabokra tépték s csak ruháiról lehetett ráismerni. — Még egy halálos végű elgázolás történt ma reggel a Csömöri-uton. Két leányka egy arra haladó, szikvízzel megrakott kocsira kapaszkodott. Közvetlenül mögöttük haladt a 430. számú villamos kocsai. Amint a villamos közel jutott a szodás-kocsiohoz, az egyik leányka leugrott róla s a gyalogjáróra futott s épp ez volt a szerencsétlenség. A gyermek a kerekék alá került és szörnyet halt sérülései következtében. Négyéves leánykája Gutwillig Adolf csömöri-uti kereskedőnek.

(x) Kérjünk mindenütt Emke-gyujtót!

Kossuth-szobor Nagy-Körösön.

— A Budapesti Napló küldött tudósítójától. —

Nagy-Körös, szeptember 30.

Kegeletes és hazafias ünneppés színhelye volt ma Nagy-Körös városa. Kossuth Lajosnak életnagyságu szobrárt leplezték le falai közt, amely a derék alföldi város közönsége állított a nagy hazafi emlékére. Nem nagy arányu a szobor; nem is az első emléke Kossuth Lajosnak, de dícséretes az a buzgalom, hogy Nagy-Körös városa az elsőik közt van, akik siettek emléket állítani az új Magyarország legnagyobb alakjának.

Az ünnepre a fővárosból leutaztak Eötvös Károly, Nagy-Körös város országgyűlési képviselője, továbbá Kossuth Ferenc, Olay Lajos, Hentaller Lajos, gróf Benyovszky dr. Török Gyula országgyűlési képviselők. Dienes Márton az Egyetértés szerkesztője és több fővárosi író és művészbem.

A fővárosi vendégeket a vasutnál a rendező bizottság várta. Előn Mészöly Gáspár és dr. Jó Imre főgimnáziumi tanárokkal és Biczó Bálint városi főjegyzővel. Biczó Bálint mondott rövid, de talpraesett üdvözlő beszédet a vendégekhez. Szavaira Kossuth Ferenc felelt, hangoztatva azt, hogy nemcsak ő, de az összes fővárosi vendégek nagy örömmel tapasztalják, hogy Nagy-Körös város derék polgárai milyen rajongó tisztelettel viselnek Kossuth Lajos emléke iránt. Azután megindult az impozáns menet a városba. Elegáns négyes fogatok vitték be a vendégeket a városi szállodába, ahol ekkorra már egybegyűlt az ünnepe rendezősége.

Tizenegy óra tájban kezdődött az ünnepély a református templom előtt felállított Kossuth-szobornál, ahol ékes emelvényen foglaltak helyett a szónokok és a vendégek. A nagy teret beláthatatlan embertömeg lepte el. Összegyűlt ott a város és a környék egész lakossága sőt Kecskemét és messzebb községek is elküldötték képviselőiket.

Az ünnepelet a dalárda nyitotta meg a Himnusz éneklésével, azután Kovács Lajos református pap, volt 48-as honvédtiszt lépett az emelvényre, hogy elmondja megnyitó beszédét.

A város évszázadokra visszamenő életében — ugymond a szónok — ez az első eset, hogy a honfihála és üsztelet szobrot emel a haza egyik legnagyobb fiának. Meghatva áll a szobor előtt, mely emlékezteti a nagy történeti eseményekre, amelyek harkövei lettek az új Magyarországnak. Beszédét — amelyet nagy szónoki lendülettel adott elő — aztán így folytatta: Allj te szobor végtelen időkig! Allj vészben és viharban rendületlenül, mint állt az a nagy lélek, akit te ábrázolsz. Hirdesd, mit kell tenni nekünk, az utókornak, hogy oly nagy és bátor legyen a magyar, mint a régi időkben! Beszédét így fejezte be: Abban a reményben hogy megértétek atyátoknak, vezéreteknek és mindeneteknek intő szolátát és azok szerint cselekedtek, tömött sorokatok üdvözlöve megnyitom e fenséges, e magasos ünnepet.

A közönség az ősz hazafi beszédét lelkesen megélenezte.

Utána Eötvös Károly mondta el az ünnepi beszédét.

Poétikus szavakban hangoztatta, hogy a nem-

zetnek dicső multjáról megfélekednie nem szabad, aztán ezeket mondotta:

Volt olyan korszak mikor az utolsó kuruc, szabadságharcunk utolsó hőse behunyta szemét; mikor szabadságharcaink egyik legdicsőbb alakja, Rákóczy fejedelemünk messze fölünk, idegenek földjén, tengernek partján, minden vigasz és reményiség nélkül sirba szállt, oly korszak következett nemzetünk életében, melyben azok, kik itthon voltak s nemzeti fájdalomt igazán érezték, lemondottak a jelen minden örömről, le a jövődőről s keserű lélekkel nyugodtak meg abban, hogy egykor élt e nemzet, dicső is volt hajdan, de ma már a sir széléhez közelgett. Amikor ezelőtt 160 esztendővel alkalom nyílt volna, hogy a nemzet ősi szabadságát visszavívja, mikor azt a hatalmat, amely már 200 év óta tiportja a magyart, egész Európa minden országára támadta meg a nemzet vezéréi közt nem találkoztott egy sem aki hitt és bizott volna nemzetünk jövőjében s aki azt mondotta volna a nemzetnek nagy tanácsában s a korona előtt: mi megmentjük a trónt s a korona fényét, de első kötelesség, hogy a nemzet történelmi alkotmányát, szabadságát és függetlenségét visszaállítsuk. S ez előtt 110 évvel a világtörténet nagy vállalkozói ismét oly sorsot rendeztek hazánk számára, amikor azt a szabadságát és függetlenségét, azt a jólétét és nagyságát, melyet Árpád hatalma megalapított, ismét visszazerezhetünk volna. Az az erő s az a hatalom, amely ugy tombolt felettünk, mint állat az aloom halma felett ismét meg volt támadva. És nem volt a nemzetnek méltó fia, aki azt mondta volna: Uram király, itt áll a magyar ősi erejével, megvédem most is, de meg akarja tartani ősi jogát és szabadságát. Nem volt vezére a nemzetnek mert nem volt hite, önzérete.

Sokan vannak itt öregek, nálamnál is öregebbek, akik megérték azt az időt, amikor a nemzet nagy többségének hite és reménye elveszett. Amikor bánatos lantja arról játszott, hogy jön majd a nagyszerű halál. Volt egy ilyen idő s ekkor támadt Kossuth Lajos, aki a törvény előtt egyenlővé tett minden embert. Idegen hatalmak megtámadták nemzetünket, de szavára támadtak férfiak, akik megvédték az ellen-ség ellen.

Hozzát fordulok most te ősi elem, a napnak és földnek és világnak örök alkotó része. Te nem vagy emulandó. Tűzben, lángban és a művész lelkében te fölvetted most Kossuthnak alakját. Ott voltak a földnek mélyében, ahonnan kiemelt emberlélek munkája. S ezredéves korszakok után porrá válsz ismét, hogy szétszórj a mindenségben. De minden porszemed hirdesse akkor is, kinek alakját öltöttél fel egykoron. Ezért a mi szívünk azt az alakot el nem felejtí soha.

Egyik nemzetséget elmegy, a másik elő. Jóllehet a föld örökké megmarad, így szól a szent könyv. De ha mulik, de ha támad, egyik nemzetséget a másik után, a magyar nemzet dicsőségének emlékezte el nem mulik az emulandó nemzetséggel.

Aldot legyen a kéz és a lángelme, mely a művet megalkotá. A város előjárásá és minden lakója, mert e mű megalkotását elméjével megrondolta és kivitte.

Istennek és a magyar honfiszivnek egyesült ereje tegye fogantatossá áldásunkat.

Zugó tapsvihar és éljenzés üdvözölte Eötvös Károlyt gyönyörű beszéde után, mire Szabolcsa Mihály elmondta ünnepi ódáját Kossuth s obránál. A szép költemény utolsó három strofája így szól:

Hirdesse más lángelméd ragyogását,
Írjad meg a tudósok száz alakba,
S zengő szavad csodálatos hatalmát,
Mely egy világot büvölt ámulatra!
Az én szívem úgy hadd lángoljon érted,
Óh, nekem úgy légy mindörökké oltár:
Mint a ki a népet ódát vetted,
S az elnyomottak pártfogója voltál!

Ha majd veszélyben lenne a haza,
Ne féljetek: Kossuth fog még „üzenni”.
Az lesz az ünnep! Megmozdult az ország!
Látom a tábori egybeseregelt...
Megmozdul — egy emléktől a görögnyelvi,
S gyermekek, agok állnak csatarendbe.
Ügy-ügy, verességek csak előre!
— Sohasem fogy el a Kossuth regementje!

Óh, tündérrege-színű nagy idők ti,
S te legnagyobb alakja ez időnek,
Ti vagytok a mi eltett dicsőségünk,
Magvai a jövőnek!
Minek törtél Petőfi lantja össze?
Te tudnál itt méltó dalt mondani...
Én nem tudok, csak némán leborulni,
Csak óket áldani!!

Majd Kossuth Ferenc lépett az emelvényre. Halom — ugymond — a szobor hangját szólam szivem mélyében: figyeljetelek sziveitek dobbanására, Nagy-Körös lakói és ti is hallani fogjátok szótát. Azt mondja: nem haltam meg, nem temettek el, mert én vagyok az eszme, az elv. Mint Kossuth Lajos vére, köszönetet mondok nektek kegyeletes érzelmeitekért, mint Kossuth Lajos tanítványa, akinek életútját ő jelelte ki, a ti lelkesülétekkel együtt értek, hazafiságlukban acélosítom meg izzó hazafiságomat. Éljen és virágozzék Nagy-Körös és álljon ez a szobor.

Az éljenzéssel fogadott beszéd után Nyári Szabó Ferenc, Nagy-Körös város polgármestere lépett az emelvényre és magvas beszédében átvette a szobrot a város gondozásába és letette talapzatára a város közönségének koszorúját.

Még a dalárda énekel és a küldöttekkel elhelyezték a szobor talapzatára koszorúkat s ezzel a lelkes és szép ünnep első része véget ért.

A szobor leleplezési ünnepélye után a városi nagy szálloda termeiben fényes lakomára gyűlt egybe a közönség. A lakomán megjelent vagy négyszáz ember. Az első felköszöntőt Nyári Szabó Ferenc polgármester mondta Kossuth Ferencnek és Eötvös Károlyra, Eötvös Nagy-Körös város közönségét köszöntötte fel. Filó Lajos református lelkész Kossuth Lajos faira, Kossuth Ferenc a függetlenségi elvekre, Mészoly Gáspár tanár Szabolcsa Mihályra, Szappanos Sándor a sajtóra, Hegedűs Dénes az öreg honvédekre, Szép Lajos tanár Tóth András szobrászra, a szobor alkotójára üritette poharát. Felköszöntőket mondhat még Molnár Albert ceglédi ügyvéd, Kada Elek kecskeméti polgármester, Szenipötery Károly stb.

A fővárosi vendégek az esti gyorsvonattal vissza utaztak a főváros.

FŐVÁROS.

(*) A fővárosi könyvtár rendezése. A székesfővárosi közgyűlése, hogy a törvényhatóságához méltó s az összes ügyosztályok használatára szükséges nagyszabású, egységes könyvtárt állítsanak össze, olyan bizottságot küldött ki, amelyben fővárosi bizottsági tagokon, a fővárosi tisztviselőknél kivül, országos nevű szakértőket vesznek részt. Kimondotta egyszersmind a közgyűlés, hogy a könyvtár szervezésére és kezelésére szabályrendeletet kell alkotni. A kiküldött bizottság már eddigelő is serényen folytatta a működését s tegnap megtekintette a statisztikai hivatal könyvtárát, amelyet szintén egyesíteni fognak az általános fővárosi könyvtárral. A bizottságban ott voltak: Mátyus Arisztid elnöklélle mellett Fejérfalvai László, Heller Ágoston, Kudora Kálmán, Körösi József, Tolgyi László s a székesfővárosi közoktatásügyi osztálya részéről: Faller Ferenc tanácsos és Csopör László fogalmazó.

A bizottság a fővárosi statisztikai hivatalának megszemlélte könyvtárát nagy elismeréssel nyilatkozott. A szemle után tárgyalás alá vette a közköztartási ügyosztály részéről elkészített szabályrendelet tervezetét. Ezuttal jöleg a második szakaszszal foglalkoztak amely kimondja hogy a már meglévő s ezután létesítendő szak- és közikönyvtárak, beleértve a fővárosi iskolák és a statisztikai hivatal könyvtárát is kiegészítő részét alkotják a fővárosi könyvtárnak s azzal szerves összefüggésbe hozandók. Ezentul tehát minden beszerzés csak a könyvtáros utján történhetik meg, az iskolák és a statisztikai hivatal kivételével, amelyeknek rendes könyvtári doációja jövőben is megmarad, sőt szükségesnek tartja a bizottság hogy a közgyűlés a statisztikai hivatal szegényes dotációját jelentékenyen emelje föl. A könyvtárak egységesítése után a statisztikai hivatalnál csak annyi könyvet hagynak meg, amennyire — kézi könyvtárként — szükség van. Ezeket a műveket Körösi igazgató maga választja ki. A kiküldött bizottság a jövő hét folyamán a fővárosi könyvtárt tekint meg s folytatja a szabályrendelet-tervezet további tárgyalását.

(*) A sertésközvágóhid építése. A főváros tanácsa az építés alatt lévő sertésközvágóhid belső berendezéseire is kiírja már az árjelést. Így nyilvános pályázatot hirdet a 152 233 korona 65 fillérel előirányzott meleg és hideg víz, valamint gőzvezeték berendezésére, a 343 000 koronával előirányzott kerámiburkolási és végül a 80 241 korona 65 fillérel előirányzott bázalt vagy klinker-tégla burkolási munkáira. Az ajánlatokat legkésőbb 1900. október hó 9-én délelőtt 30 óráig kell beadni a tanács VIII. ügyosztályában (IV. ker. Borz-utca 7. sz. I. em. 3.). Atmány Géza tanácsjegyzőnél.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** Városligeti Szinkör. Egy sikerrel telt szezon után ma volt a Városligeti Szinkörben a bucsu-előadás. A Kaméliás hölgyet adták. Az utolsó előadásra zsufolóság megtöltötte a szinkört régi hű törzsközönsége, amely sűrű tapsokkal vett búcsut minden egyes szereplőtől. Különösen nagy sikere volt a címszerepben Feld Irénnek, aki nagy bátással játszott a is és művészi egyéniségének összes kiváló kvalitásaival ruházta fel szerepét. Az ország első szinpadán legutóbb történt vendégszereplésének sikerei azt bizonyítják, hogy érdemes volna ennek a fiatal művésztelenségnek a fejlődésére állandó teret adni olyan fővárosi szinpadon, amelyhez a közönség elkelő művészi igényeket támaszt. Nyílt színen többször tapsolták meg a fiatal művésznőt és felvonások után is sokszor kellett megjelennie a lámpák előtt, tisztelőit babérokoszorút és virágcsokrokat is kapott. Armand szerepét Deisy adta sikerrel. A darab végén hívták Feld igazgatót is.

** Bucsuszelés Buásán. Vasárnap délután bucsuzott a budai szinkör operette személyzete, zsufolt ház előtt a Nebántvirágban. Ez alkalommal Makó

igazgató játszotta az örnagyot és művészi alakításával, meleg humorával magával ragadta a közönséget, mely kilépésekor és minden jelenés után frenetikus tapsokkal honorálta a kiváló alakítást. Krémer kitűnő Celestin volt; jóízű mókáival sokszor megkacagatta a közönséget. Nagyon tetszett Szokor is a szinigazgató szerepében. Pázmán Ferenc ügyesen játszotta és szépen énekelte Champlatreux. Szende Anna is élénk, temperamentumos Denise volt. Jó volt még Havasi és Szilgyi.

** Molnár László Aradon. Molnár László, a Magyar Színház kitűnő drámai művésze állandó vendégnek Leszka igazgató avadli társulatához szerződött. A művész szombaton kezdte meg vendégszereplését Aradon Hamlet szerepében.

** Népszínház. A király nevenapja alkalmából október hó 4-ikén, a Népszínház ezidén is megtartja a szokásos ingyeneledadást. Porzolt Kálmán igazgató intézkedett, hogy az iskolák és egyesületek idejkorán megkapják az ingyenes előadásra szóló jegyeket. Az előadást délután a rendes időben 1/23 órákor tartják meg. Holnap, szombaton, a Párisi élet kerül színiere Káry Klárával, vasárnap este pedig Gécy István új népszínműve, Amit az erdő mesél, negyedszer. Vasárnap délután a Szép Heléna kerül színiere Káry Klárával, Bárdi Gabival (Páris) és Bojár Teruskával. Ez lesz a Szép Heléna első délutáni előadása s egyuttal az első délutáni előadás ebben a szezonban.

** Sennenthal Orszoroszágnban. Sennenthal Adolf, a bécsi Burgszínház ismert művésze, november havában orszoroszági körútra indul. A művész ötven ezer korona tiszteletdíjat kap.

** Tamagno színháza. Említettük, hogy Tamagno, a világhírű o-asz tenorista, varesei kastélyában egy kis színházat építtetett összesen kétszáz nézőre. A színházat, amely mesés pompával van berendezve, szeptember 24-ikén megnyitották. Az előadás Leoncavallo: Bajazzók című dalművének a prologusával kezdődött, azután Ines de Frate asszony énekelte egy áriát a Lucrezia Borgia-ból, erre egy duett következett a Guarany dalműből, amelyet de Frate asszony és Tamagno énekeltek. Az előadás második részében Maria Tiziano énekelte egy áriát a Traviata-ból. Végül a Forza del destino című dalmű negyedik felvonását adták elő a legelőkelőbb szereposztással, amelyben Tamagno maga is részt vett. Az előadást a legelőkelőbb közönség halgatta végig.

** Sulermann-première Berlinben. A berlini Lessig-Theaterben október 5-ikén lesz a bemutatója Sulermann Hermann Másodvirágzás (Johannisfeuer) című új drámájának.

** Hangverseny a Telefon Hírmondóban. Előfuztünk színiközönségére ma este házihangversenyt rendez a Telefon Hírmondó. A hangverseny, mely mint rendezés fél 9 órákor veszi kezdetét, közreműködők: Diók Berta, Farkas Jozsef, Fekér Olga és Itató Rona úrnok, Balogh János, Szabó Imre és Strécs Árpád úrnok. A hangverseny után az est folyamán érkező udonságokat és táviratokat olvastják fel a beszélő újság szerkesztője, azután pedig 11 óráig még katonai- és cigányzene lesz hallható felváltva a Hírmondó kagylóin keresztül.

MŰVÉSZET.

□ Az iparművészeti társulat karácsonyi kiállítására közvetlenül a Walter Crane-kiállítás után nyílik meg, amely utóbbit szintén a társulat rendezi az Iparművészeti Múzeummal együttesen. A karácsonyi kiállítás színe-javát akarja bemutatni a társulat az utolsó év iparművészeti termelésének és azért ölhívja a magyar művészi iparosokat, hogy kiválóbb munkákat küldjék be. A bejelentéseket október hónap 10-ig fogadja el a társulat titkári hivatala, mely szívesen szolgál a kiállításra vonatkozó fölvilágosítással.

□ Festőiskola megnyitása. A Bihar-Glatter-Knopp-féle női festészeti és rajziskola a jövő hónap elején nyílik meg Andrássy-ut 96. szám alatt levő helyiségében. Beírások Glatter festőművész fogad el Jósika-utca 24. szám alatt levő műtermében. Férfiak külön oktatásban részesülnek.

□ Turfköpek. Ábrányi Lajos festőművész, s Magyar Lovaregylet és Szemere Miklós számára megörökítette Sternbusk-ot, az idei Szent István-díj nyereségét. Mind a két gyermek rajta van Marc. a jeles, mén idomítója és Clemenson zsoké, aki az emlékezetes versenyben Sternbusk-ot lovagolta.

□ Képkiallítás Nagyváradon. Nagyváradról táviratoza tudósítónk, hogy a képzőművészeti társulat nagyváradi képkiallítása október 25-én nyílik meg. A Szilgigeti-Társaság már megtette az intézkedéseket a rendezésre. A kiállítás megnyitására Wlassics Gyula közoktatási minisztert is meghívják.

EGYESÜLETEK.

(A magyarországi bírósági végrehajtók országos egyesülete) október 14-ikén délelőtt 9 órákor Budapesten, a Kerepesi-ut 58-ik szám alatt levő Metropól-szálloda termében rendkívüli közgyűlést tart. A tanácskozás tárgyai: 1. Előki jelentés. 2. Félián Ferenc elnök lemondása folytán egy új elnök s esetleg az egész választmány megválasztása. 3. Az alap-

szabályok módosítását tartalmazó beérkezett indítvány. 4. Az egyesületi közlöny kérdése. 5. Indítvány a nyugdíjalap létesítése ügyében az állami hozzájárulás nyereség céljából a képviselőházhoz és igazságügyminiszterhez intézendő felterjesztésekre. 6. Indítvány, hogy a képviselőházhoz és az igazságügyminiszterhez egyidejűleg intézett felterjesztésekben kérelem intézések és iránt, miszerint a bírósági végrehajtók által szervezés óta az állampénztár javára befizetett fogelmi büntetés és rendbíróság-összegek a bírósági végrehajtók segélyezésére fordítottassanak. 7. A budapesti és vidéki bírósági végrehajtói állományok közötti annállo ellentétességek okairól s azoknak az igazságügy kormány által való megszüntetésére vonatkozólag beérkezett indítvány. 8. Az egyesület felosztására iránt beérkezett indítvány.

(A VII. ker. Erzsébetvárosi Kör) közveszérével egybekötött estelelye az évi október 1-én, hétfőn esti 1/2 órákor kezd meg és minden hétfőn folytatja.

SPORT.

* **Football-match.** Ma mérkőzött a Magyar Football-Club a III. kerületi Torna- és Vívó-egyesülettel az Erzsébet királyné-úton levő pályán, melyben a M. F. C. 3:0 góallal győzött a III. ker. T. és V. E. ellen. A mérkőzés igen érdekes leírással volt, mert mindkét csapat egyenlő erősnél látszott. A mérkőzést sokely számu, de hozzá értő közönség nézte végig, mely érdeklődéssel kísérte a játék fair menetét.

* **Football-torna a mentők javára.** Az október 14-én rendezendő nagy nemzetközi football-matchek nevezési zárlata október 1-én lesz, mely napon a résztvevő egyesületek csupán a csapatok számát jelentik be, míg október 8-án a csapatokban játszó személyek és tartalékjátékosok névsorát kötelesek elküldeni a Sport-Világ szerkesztőségbe (Sziv-utca 6., I. emelet). E nemzetközi football-viadoloknál különben képviselve lesz az országnak minden számottevő egylete; számszerint 12-15 csapat, melyekbe a jelentkező bécsi, bécsi s esetleg berlini csapatok fognak csatlakozni. Mindezen csapatok klasszikus szerint osztályozva mérkőznek majd egymással, s a küzdelmekből győztesen kikerülő két legjobb legénység a döntő mérkőzésben fogja kiküzdeni azt, hogy melyiket illeti a Sport-Világ nagydíja s a hat díszített ezüsterem. A rendező testület e héten fogja szétküldeni meghívóit a mentők régi pártfogóihoz: az arisztokrata körökhöz és a fővárosi intelligenciához.

* **Elbocsátott jockey.** Hughes jockey, akit csak a minap szerződöttet istállójához báró Uchritz Zsigmond és Pechy Andor, már meg is vált állásától. Hughes tudvalehetőleg Chryseisen való debütjén szerencsétlenül lovagolt a Prince of Wales handikapban s ugyanezen a napon Pythiával is elvesztett egy olyan versenyt, amelyet meg kellett volna nyernie.

Őszi lóversenyek.

(Ötödik nap.)

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, szeptember 30.

A mai nap megint fekete betűkkel lesz bejegezve a plungerok könyveibe. Nincs már tudomány a turfion, nem lehet többé a legbeavatottabb és legjobb szimatú herman után sem menni, mert a lovak egyszerűen nem respektálják a papírfórmát és úgy futnak, ahogy ők akarnak, vagy amint a bookmakerek kívánják. Minthogy most a startgépet nem lehet okolni, mert elég jól dolgozik, a nagy „mezonyókat” okozták a tudósok, amelyekben a tengerenyi ló közül nem lehet kiböngészni a nyertőt. A régi patriarkális világban még úgy volt, hogy 5-6 ló közül valahogy csak kitalálta a papirtudós a győztest, de most, 15-20 ló közt majdnem lehetetlen a nyertőt eltalálni.

Ma az egyetlen Paraplujet kivémen minden favorit cikpott, pedig néhány versenyben olyan hatalmas favorit volt, hogy 8-14-es fieldben parit adtak csak rájuk a bookmakerek. Ronny Iron és különösen Darrason és Davensbergen rengeteg vagyon vesztett el, annyira, hogy szinte esodalmi valók azok a szerencsétlen fogadók, akik három blamage után a végén tízenegy ló közül örültek, ha párral fogadtak *Davensberget*, melynek papiron parányi chancenak nem volt. Persze, hogy *Anuska* jött be elsőnek, mely sokkal jobb teherviszonyok közt helyzetlenül futott a Prince of Wales handikapban, a mai rövidebb distancía azonban jobban megfelelt neki. *Carrascot* már realisan verték meg, mert hiába, *Haiderose* a mulkior is könnyen verte, most nem lett volna szabad öt figyelmen kívül hagyni. Ezzel *Haiderose* csakugyan a legjobb kérésesség avatta magát, mintegy 5 kilóval jobb *Carrascónál*.

Szólván a sok letérsérről, még csak megemlítjük, hogy az istállóversenyben megdöbbenő könnyelműséggel lovagolták *Albatrost*, lovasa megérdemelte volna, hogy szigorúan meggrájk érte. Elég baj az a tenger sok outsider, az ilyen könnyelmi lovagások nélkül is ott hagyják az emberek a pénzüket a versenyen.

Itt adjuk a mai eredményeket:

I. Eladóverseny. Díj 2000 korona. Távoiság

1600 méter. Horthy Jenő *Almoma* (Kollár) első, Allandó (Maoha) második, Ronny (Imre) harmadik. Azután: *Albatros*, *Geldermann*, *Monza*. — Itélet: Egy hosszal biztosan első, 2 hosszal harmadik. Totalizátor: 10: 240. Helyrefogadások: I. 50: 402 és II. 50: 176.

II. II-od osztályu eladóverseny. Díj 3000 kor. Távoiság 1400 méter. Szászbereki ménes *Parapluje* (Opatofszky) első, *Jagello* (Southey) második, *Onyx* (Morgan) harmadik. Azután: *Derü*, *Döntnök*, *Querida*, *Gingerbread*, *Perrette*. — Itélet: Fejhoszsal első, 1él hosszal harmadik. Totalizátor: 10: 31. Helyrefogadások: I. 50: 78. II. 50: 128 és III. 50: 72.

III. Államdíj. Díj 5000 korona. Távoiság 2800 méter. Gróf *Festetich T. Diadalja* (Park) első, *Mordány* (Barker) második, *Gaspilleur* (Hyams) harmadik, azután *Iro*, mely letört. Itélet: 3/4 hosszal könnyen első, rossz harmadik. Totalizátor: 10: 25. Helyrefogadások: I. 50: 90. II. 50: 110.

IV. **Katvani díj.** Díj 10.000 korona az elsőnek, 1500 korona a másodiknak. Távoiság 1100 méter. Gróf *Trauttmansdorff L. Haideroseja* (Barker) első, *Carrasco* (Wilton) második, *Azért is* (Cleminson) harmadik, azután *Biri*, *Jubilé*, *Takaros*, *Bakator*, *Galba*. Itélet: Három hosszal igen könnyen első, öt hosszal harmadik. Totalizátor: 10: 70. Helyrefogadások: I. 50: 88, II. 50: 64, III. 50: 100.

V. **Nyeretlen eladó kétévesek handikapja.** Távoiság 900 méter. Díj 2000 korona. *Sölinger R.* százados *Alfáltaja* (Wilton) első, *White Lady* (Southey) második, *Zsámbokré* (Morgan) harmadik, futott még *Part pour l'Afrique*, *Versuch*, *Székfiú*, *Mr. John*, *Páncélos*, *ABC*. Itélet: 2 1/2 hosszal könnyen első, rövid fejhoszsal harmadik. Totalizátor: 10: 74, helyrefogadások: I. 50: 114, II. 50: 114, III. 50: 100.

VI. **Oktoberi handicap.** Díj 1000 korona. Távoiság 1100 méter. *Jankovich-Bésán Gyula Anuskaja* (Adams) első, *Sarkantyú* (Touthey) második, *Davensberg* (Poole) harmadik. Futott még: *Charmant*, *Esparssette*, *Feodora*, *Gaudirole*, *Berceuse*, *Melitano*, *Illusion*, *Hardy*, *Dogma*, *Ilis* és *Malice*. Itélet: 1 hosszal biztosan első, 1 1/2 hosszal harmadik. Totalizátor: 10: 130. Helyrefogadások: I. 50: 192, II. 50: 112 50: 112.

Nyiltér.

Dr. Vermes Lajos SZEMORVOS,

lakik: október 1-től **Podmaniczky-utca 18.**
Rendel: 3-4-ig, vasár- és ünnepnapon 10-11-ig.

(Az e rovat alatt közöltteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÁVIRATOK.

Az osztrák választások előtt.

Trautnanu, szeptember 30. A német radikális nemzeti párt nagygyűlése, melyen vagy négyezer ember vett részt, zavartalanul folyt le. Egyhangulag el fogadott határozati javaslatokban hangsúlyozták az energikus nemzeti politika szükségét és követelték, hogy a népképviselők különösen oda hassanak, hogy a német nyelvet államnyelvenek mondják ki, a német birodalommal való szövetséget az állami alaptörvényekbe iktassák és a német birodalommal váms- és kereskedelmi szövetséget kössenek. A nagygyűlés a liberális pártnak egyidejűleg rendezett gyűlésében kísérletet lát arra nézve, hogy a csödbe jutott liberalizmust ismét lábra állítsa és a trautenauai polgármesternek a kabinetirodához küldött táviratáért, melyben a német radikális nemzeti párt nagygyűlésének eltiltását kéri, a legelősebb rosszalást fejezi ki és felhívja a polgármestert, hogy állásáról mondjon le. Azután a gyűlés tagjai koszorút tettek le a József császár emlékszozárra.

Ugyanakkor német haladópartí gyűlés is volt, melyen több mint ezer ember, köztük számos képviselő vett részt. A trautenauai polgármester kijelenti, hogy a kabinetirodához küldött táviratot nem a német haladópart vezetőségével egyetértőleg, hanem mint polgármester küldte el, mert a nyugalom és a rend megzavarásától tartott. A pártgyűlés határozata hangsúlyozza a kétségbeesett állapotok alapos orvoslásának szükségét és kiemeli, hogy az állami viszonyok tartós javulása csak úgy érhető el, ha a birodalmi egység és az alkotmány ellen és a németiség elnyomására irányuló törekvéseket a megvalósulás minden kilitásától megfosztja. A rendezett viszonyok helyreállításának alapfeltételei a német állammely hivatalos megállapítása, a nemzeti elhatárolás keresztültétele és Csehország egész közigazgatásának megosztása. A pártgyűlés a kormány legfontosabb feladatának mondja, hogy megvédje az állam érdekeit a birodalmi alkotmánnyal össze nem egyeztethető nemzetiségi igényekkel, nevezetesen azokkal szemben, melyek a cseh államjog megvalósítására törekzenek. A pártgyűlés melyen sajnálja, hogy az osztrák németek több pártra szakadnak s azt kívánja, hogy az összes nemzeti és haladó elvű németek egyszéges nemzeti organizációjában egyesüljenek. Végül a párt eddigi képviselőinek legteljesebb elismerését és kö-

szönetét fejezi ki. A gyűlés után megkoszorúzták József császár emlékszozárra.

A perzsa sah Sztambulban.

Konstantinápoly, szeptember 30. A perzsa sah az „Izzeddin” császári yachtton ma délben ideérkezett; ágyulányokkal üdvözölték.

Tüz a petroleumforrásoknál.

Pétervár, szeptember 30. *Sabuncisiban*, Bakui mellett, e hó 28-án tűz ütött ki, mely 97 különböző társaságnak aknafuró tornyait, 10 naftatartót, sok munkázhatat és gépeket pusztított el. Vagy 50.000 pad nafta elégett. A tűz tegnapi délután még nem volt eloltva.

Felhőszakadás Genuában.

Genua, szeptember 30. Ma éjjel több óráig tartó nagy felhőszakadás vonult végig a városban. A víz a Porta Principeben a pályaudvar egyik falát alásta és behatolt a postahivatal helyiségeibe, ahol károkat okozott. Az irományok szétszórták. Három hivatalnok megsérült. A víz előtötte a sinekét és iszapjal fedte be. A sinek megisztításán dolgoznak. A kerület folyózei a felhőszakadás következtében kiléptek medreikből, nehány hidat elszakítottak és a töltéseket keresztültörték. A határos mezőségek viz alatt állanak. Emberéletben kár nem esett.

KÖZGAZDASÁG.

A hazai iparért. Budapest főváros tanácsa néhány hónappal ezelőtt átiratot intézett az Országos Iparügyi bizottsághoz, hogy tegyen előterjesztést a hazai ipar támogatására követendő eljárások felől. Az iparügyi bizottság terjedelmében választ küldött most e felszólításra, kiterjeszkedően a mozgalom előzményeire, mostani stádiumára és a jövő feladataira. Kiemelik, hogy a székes fővárosban az iparágak oly nagy száma van már fejlődött állapotban, hogy a legfőbb cikkekre nézve szükségtelen a külföldi igénybevétel. A főváros emeltozva abban a kedvező helyzetben van, hogy előre jól megfontolt szándékkal és céltudattal a honi ipar termeléséhez alkalmazhatja szolgáltatást és ehhez képest a külföldi versenyt föltétlenül kizárhatja. Abban sem szabad akadályt látni, hogy egyes ipar-cikkeknél meg csak egy-egy gyárunk van. Mert ha ezt az egyet megrendelésekkel látjuk el, úgy egyrészt folyvást erősítjük az idegen versennyel szemben, másrészt éppen ez a támogatás tapasztalás szerint csakhamar terem minálunk egészséges bel-földi konkurenciát. Sőt a vállalatok kezdőkorában az új iparág meghonosításán fáradozót még jóakaró előzéssel is lehet támogatni a minőség és árak tekintetében. A nagyközönség nehezebben hajlik erre az áldozatra, tehát a hatóságoknak jó példával reá kell őt erre vezetnie. A vevőközönség sovinnymusa ugyanis az egyedüli föltétlen hatású iparpártolás, melyet sem ingyen telkekkel, sem adómentességgel, sem kamatnélküli kölcsönökkel pótolni nem lehet. Ezeknél fogva még a magyar cikkekre drágább volna mellett is ki kell zárni a külföldi versenyt és nem helyes a magyar iparral szemben minden áron az olesőbb beszerzés szűkkel állásponjtára helyezkedve a külföldi versenyt elrendelni. Számos példa mutatja, hogy ott, ahol még csirájában levő magyar iparágat összezeresztünk az osztrák versenytársakkal, ez utóbbiak — nem törődve a momentán veszteségekkel — a gyöngébb magyar ipart céltudatosan agyon konkurálják, a távolabbi jövőben elérhető nyereség reményében. Természetes, hogy azért a magyar ipar proteglálása révén netalan támadható visszaéléseknek és kijátszásoknak szigoruan elejét kell venni s nem szabad megengedni, hogy egyes magyar gyárak bizonyos cikkekre föalkatásait külföldi hósassák s itthon csak ezek összeállításával foglalozzanak. Ellenőrizni kell az anyag-, az alkatrészek hazai provenienciáját. Azokban a ritka esetekben, amikor a magyar ipar a kívánt szükségletek fedezésére még nem volna eléggé alkalmas és a székes főváros anyagi érdeke a külföldi iparnak valamely közzállításban való részesítését megkövetelné: föltétlenül kívánatos, hogy minden egyes esetet külön alapos vizsgálat tárgyává téve, a székes fővárosi tanács, a külön okok tüzetes megjelölésével határozza el a pályázati kiírásnál a külföldi verseny szükségesség voltát. Viszont ilyen elkerülhetetlen kivételes esetekben nem volna helyes a külföldi legelősebb ajánlattevők föltételeit utólagos elfogadásra a magyar versenyzőknek följárni, mert megfontanla hitelünket a külföld előtt s a hatóság eljárásának abszolút korrektégébe vetett bizalmát ingatná meg, ami pedig minden ajánlattevőnek az alapja.

Hogy azonban a fönebb vázolt elveket következetesen és könnyen lehesen érvényesíteni, mindazokat az akadályokat el kell hárítani, melyek a magyar iparnak a pályázatokban való részvételét eddig igen gyakran megnehezítették. Az országos iparügyi bizottság e tekintetben megismétli azon javaslatokat, melyeket igazgatója már júniusban terjesztett az építőmesterek kongresszusára elé, nevezetesen:

Az ajánlattevők költségei a lehetősegig redukáltassanak. A pályázat sorsa a legelősebb idő alatt eldőljön s az el nem fogadott ajánlat óvadéka azonnal visszaadassék. A felsőbb jóváhagyás a legelősebb idő alatt történjék, nehogy az iparosnak lekötött óvadékaai és szobantartása öt másnemű vállalkozásokra való pályázásra képtelenné tegyék. A keresekimutatások és számlák folyósítása a legelősebb idő alatt történjék. A szerződés és mellékletei egyszerű, megérthető nyelven legyenek megírva. A város közegei

A költségvetéseket úgy számították ki, hogy azok tételei lényegesen árának feleljenek meg. A szállított cikk mennyiségére a munka minőségének a rovására mennek. Végül ne a legolcsóbb ajánlatokat vegyék figyelembe, hanem azokat, amelyek az átlagoshoz legközelebb állanak.

Kereskedelmünk Kínával. A Keletázsiban most folyó események előreláthatólag változást idéznek elő a kínai birodalom forgalmi és kereskedelmi viszonyaiban, az ott jelenleg működő és előreláthatóan hosszabb ideig ott is tartózkodó nemzetközi csapatok szükségletei miatt is. Ez a változás hasznára válhat Magyarországnak is, melynek mindaddig csak minimális forgalma volt Keletázsival, bár több olyan mezőgazdasági és ipari termékünk, különösen fogyasztási cikkünk van, amel Keletázsiban is elhelyezést nyerhetne. A végből, hogy az előreláthatólag bekövetkező kivitel konjunkturának a magyar közgazdaság hasznát lássa: *Hegedűs Sándor* kereskedelemügyi miniszter intézkedett az iránt, hogy a kínai viszonyok — épp úgy, mint a nyugateurópai államok részéről — magyar részről is beható kereskedelmi tanulmány és üzleti előkészítés tárgyává tessenek. E feladat ellátását a miniszter a Magyar Kereskedelmi Részvénytársaságra bízta, mely is a legközelebbi időben egyik megbízottját a helyszínére küldi ki. E megbízott a miniszter utasításához képest köteles az exportképes hazai termelők és gyárosok részéről megjelölte mintákat magával vinni s az illető termelő vagy gyáros áruinak üzleti viszonyait és cikkei kivitelének lehetőségét Keletázsiban tanulmányozni, míg a létrehozandó tényleges üzletek lebonyolításában a Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság fog eljárni. A hazai érdekeltek ez ügyben minden részletre kiterjedő felvilágosítást nyerhetnek napenként délután a Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság budapesti irodájában (V., Váci-körút 32.)

Háziparkkiallítás Máramaros-Szigeten. Mint levelezőnk táviratozza, *Máramaros-Szigeten* e hó 27-én a vármegyei állandó választmányi ülésének befejezése után *Szabó Sándor* alispán előkeltte alatt népes értekezlet volt, amelyen *Lator Sándor* országgyűlési képviselő indítványára elhatározták, hogy Máramaros-Szigeten legközelebb házipark kiállítást rendeznek. A kiállítás védnökéül a főispán nejel, báró *Rosner* Ervinét, a rendezésre pedig a Máramaros Gazdasági Egyesületet kéri fel.

A pozsonyi gyümölcskiállítás. A *Darányi* Ignác földművelésügyi miniszter védnöksége alatt rendezett gyümölcs-, szőlő- és konyhakertészeti kiállítást október 3-ikán délután 12-kor nyitják meg a Bellevue-művelőhelyiségében. A minisztert nemekérei Kiss államtitkár képviseli. A kiállított tárgyak száma ezeken felül van. A kiállítás között vannak: *József* őherceg, *Pálffy* István, *Esztérházy* Mihály és *Zichy* József grótok, stb. A földművelésügyi kormány 3 arany és 6 ezüstermet küld díjazásra. A pozsonyiegyi gazdasági egyesület díszokleveleket készítet. A polgárság körében gyűjtés folyik nagyobb számú pénztulajdonlakra. Nagy az érdeklődés nemcsak a városban, de a megyében is. Budapestről és a vidékről sok vendéget várnak.

Szeszület. (A *Budapesti Napló* tudósítójától.) A lefolyt héten élenk kereslet nyilvánult finomított szesz iránt; a vevők készletek nélkül vannak, mert olcsóbb árak reményében vártak a bevásárlással és most, miután a kényszerítő szükséglet beállott, kénytelenek a gyáros által követelt árakat engedélyezni. Elkelt nyersszesz finomított részére: 40.50—41. finomított szesz nagyban 116—116.50, kicsiben 117—118, denaturált szesz nagyban 36, kicsiben 37 koronával barellet együtt, helyben.

Szerkesztői üzenete

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

S. A. Budapest. Ha azt kérdi asszonyom, hogy tanítsuk meg az ország kormányzás titkaira, ha általában akar jártasságot tanulni tőlünk, ha a nekromanciából intéz kérdést hozzánk, könnyebb feladatot tűz elének, mint ezzel a kérdéssel, melyre senki meg nem taníthat minket s melyet senki meg nem tanulhat eléggé. Igaza van asszonyom, hogy a nagy bölcsök minden tudásánál többet érnek, ha rendszerbe foglalják mindazt, amire e téren a tapasztalat megtanította az emberekre s igaza van abban is, hogy a szerelemörzés kis kátéja a leghasznosabb tankönyv volna a világon.

A szerelmet — helyesen mondja ön — könnyű megszerezni, de nehéz megtartani s már most kis tankönyvet óhajt, melyben a szerelemörzés minden sarkitételét össze legyen foglalva. Csak egy kis vademecum-szerű könyv legyen, — így kívánja — melyet minden férjhez menő lány éppúgy megtanulhatna, mint konfirmáció előtt a hitágazatokat szokás. A méltóság idején a hófehér vánkos alatt ez a kis könyvecske volna s úgy szállna bele minden sora a menyasszonyok lejébe, mint minden más tudomány. Nem hiszem, hogy új hasonlat az, hogy a házasság a leányok vizsgája, de ön ezzel a kis tankönyvvel azt a hasonlatot erősíti meg.

Azt hisszük, hogy a szerelem megőrzéséről s annak szabályairól még eddig nincsen rendszeres

tanönyv. Meddő tantárgy volna különben is. Az asszony millió eszközzel őrzi az urát, kacérságából szendéséget, vadságából szelidséget, bizalmából féltékenységet formál, ha arról van szó, hogy maga mellett tartsa azt a férfit, akit szeret és szeretni akar. Az asszony a legnagyobb művész abban hogy miként kell megtagadnia önmagát a szerelméért s a legbrillánsabb színjátékos abban, hogy minden alakoskodás mellett, hogy őrizzze meg mégis minden vágját, minden óhaját. A szerelemörzés terén a legtöbb szemfényvesztést követték el az emberek s nem átaljlik kimondani, hogy ez édes szemfényvesztésben első sorban önök, asszonyom, a mesterek.

És most a mester kér tanácsot mitőlünk, kik közül nagyon sokan az édes szemfényvesztés gyönyöreiben vergődünk és tőlünk kívánja, hogy ajánljunk önök olyan könyvet, melyben a szerelmörzés szabályait megírták.

Nem tudunk ilyen könyvet, de ha mégis volna valahol! azt csak asszony írhatta.

Teológiai növendék. A vallás- és közoktatásügyi miniszterhez kell folyamodnia a tanítóképző intézet igazgatósága útján, ahol vizsgáznai óhajt. Mellékelendők: a születési bizonyítvány és tanulmányi bizonyítványai.

Szomorú leány. Ön nem vétele az illendőség szabályai ellen akkor sem, ha azt az édes fiut szépen fölvilágosítaná a dolgok állásáról. Önök nagyon értenek ahhoz, hogy a tréfa formájába öltöztessék a legfontosabb kérdéseket. Egész viselkedésük a szerelmi hadjáratok alatt nem más, mint mosolygó tréfalkozás, mely alá népszerűsége komolyságukat rejtik. Ezzel a mosolygással magyarozza meg annak az éde finnak, hogy:

Ejnye... ejnye. Itt rázza meg a fejét, aztán folytatja így:

— Hát miért csinál olyan haragos képet? Azt hiszi talán, hogy én tehetek róla, hogy szomorú...

És így tovább. Valahogy a sorok közt kell elmondania, hogy maga nem az oka a élreértésnek vagy a kikoszorúzásnak. Ilyenkor már veszedelem érheti a közös szerelmüket s ilyen kis illemtörés miatt nem szabad végtelenségig veszélyeztetni a dolgot. A módját pedig tulajdonképpen nem is kellett volna megmondanunk. Jobban tudnak önök bánni a beszédszervekkel, mint száz férfi s ha a nyelvük hallgat is, beszél a szemük. Próbálja avval.

134.609. számú előfzető. Mindenki járhat hat lovas fogaton, akinek tudniuk hat lova és fogatja van.

Generál. Orosháza. Igen az első évi díjat minden körülmények közt be kell fizetnie.

Ideges V. K. Csak azt tanácsolhatjuk, amit egy évvel ezelőtt is megírtunk, mikor egy izben ugyanazzal a kérdéssel fordult hozzánk, forduljon egy neves tanárhoz, például: dr. Havas Adólfhoz (IV. Mária Valéria-utca 7.), az majd megadja a szükséges utasításokat. Így messziről véleményt mondani teljes lehetetlen. Azzal azonban megvizsgálhatjuk, hogy a baj igenis gyógyítható.

Előfzető leánya. Az a fölhaladó titka, tehát mi sem tudjuk. Ne is kutassa a módját mert ha tudná is szabadalmi vétséget követne el, ha utána csinálna mert azok a képes levelezőlapok szabadalmazva vannak.

D. Y. Hód-Mező-Vásárhely. Nem a bevonulásakor, hanem katonai kiképzetése után az ezredparancsnokságnál jelentse be, hogy a kadévizsgát le akarja tenni, akkor szabadságot kap és vizsgázhatik. Sikeres vizsga után hadapróda nevezik ki, melynek sorszáma szerint idővel tiszté léphet elő. Mint hadapród, illetékes ezredparancsnoksága útján, kérheti az áthelyezését, most azonban még nem.

Vasutas, 143.283. Az egyetem bölcsészeti tanfolyamát (nyolc félév) kell végeznie. Az I. félévről most már lekéselt, ha csak miniszteri engedélyt nem szerez a beiratkozásra. A II. félév februárban kezdődik, melyre szokás szerint a hó első felében vannak a beiratkozások. A szakvizsga letétele után gyakorlatra kell mennie s csak azután folyamodhatik tanári állásért. A Dunagőzhajózási Társaságnál nem sokra viheti, ha a hajótszti tanfolyamot nem végezte. Egyszerű kezelő hivatalnok lehet, de a forgalmi szolgálatban nem alkalmazzák.

Sorsuldozótt. Adja be folyamodását a vallás- és közoktatási miniszterhez, lehetőleg egy országgyűlési képviselő útján, akit kérjen meg arra is, hogy járjon utána a dolognak. Így mindenesetre hamarabb juthat állásához.

Barna leány. Nagyon sajnáljuk, de nem válaszolhatunk, mert nem tudtuk elolvani a levelét.

V. Sz. I. Nagyvárud-Velence. Irjon Halmos János polgármesternek vagy Faller Ferenc tanácsnoknak magánlevelet, akkor — hisszük — röviden hozzájut az okmányaihoz. Magunk sem tudjuk elképzelni, miért tartják vissza azokat az irásokat a tanácsnál.

Tizsa. A két osztályzat nem egyenértékű s előbbi csak posta- és távirótszti állásra képesít, állami számvetőségi hivatalokra nem.

Völöci gyár. Az illetékes posta- és táviródiszgatósághoz kell folyamodni fölvetelért. Föltételek: négy polgári osztály, jó erkölcsi bizonyítvány és születési bizonyítvány.

3140. előfzető. A följelentéssel nem ér el semmit, míg a perlés sikerre vezet.

Postás. Nem köteles a megrendelést elfogadni ilyen körülmények között. Ha perlik, forduljon ügyvédhez.

R. M. Szakolca. A lefoglalásból nem származhatik baj, mert önnök a foglalás után legközelebb 15 napal igénykeresetet kell benyújtania s a per folyamán igazolhatja, hogy az ön tulajdona.

L. J. Szilágyosnyó. Méltóztassék egyenesen dr. Váradi Antalhoz fordulni, címe: VIII. Kerepesi-ut 1. sz. IV. emelet.

H. J. Somogy-Nagy-Bajom. Olyan című szindarabnak sohasem hallottuk a híret.

Tanulni akaró. A miniszter kivételes és jól megokolt esetekben megengedi, hogy egy év alatt két osztályvizsgát is letehesen.

D. M. Farkasd. *Budapesti Közlöny* (hivatalos lap) szerkesztősége: VII., Kerepesi-ut 54. Egész évre 60 korona.

Napirend.

Napló: Hétfő, október 1. — Római katolikus: Remig pk. — Protestáns: Remig. — Görög-orosz: (szeptember 18.) Eumán pk. — Zsidó: Tisri 8. — Nap kél: 5 óra 44 percek. — Nyugszik: 5 óra 22 percek. — Hold kel: 12 óra 55 percek délután. — Nyugszik: 10 óra 5 percek este. **A pénzügyminiszter fogad délután 4 órakor.**

A Klínikán első betegfelvételi nap.
A székfűrészes magánépitési bizottságának ülése el. u. 5 órakor az új városaházban.

Nemzeti Múzeum. Természettajza nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig. — További társai 1 korona belépődíj mellett tekinthetők meg.

Magyar kereskedelmi múzeum a városligeti iparcarnokban délelőtt 9 órától 2 óráig.

Teknológiai iparmúzeum nyitva délelőtt 9 órától 12-ig és délután 3-tól 5 óráig.

Iparművészeti múzeum zárva.

Szabadalmi levéltár (Érszék-körút 19.) nyitva délelőtt 9—1 óráig.

A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyitódna könyvtára és térképgyűjteménye (II. Oszlop-utca) nyitva délelőtt 10—1-ig.

Egyetemi könyvtár zárva.

Akadémiai könyvtár nyitva délután 3—7-ig.

Múzeumi könyvtár nyitva d. e. 9—1-ig.

Közköltési múzeum a Városligetben, nyitva délelőtt 9—12-ig és délután 3 órától 5-ig.

Füligeti múzeum zárva.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság: VII. kerület Kerepesi-ut 20. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Tudakozó osztály és kereskedelmi szakkönyvtár VII. Kerepesi-ut 22. sz. Hivatalos órák délelőtt 9—12 óráig és délután 3—5 óráig. A hazai termékek állandó kiállítása, (a Keleti mintatár és kereskedelemtörténeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás, melyben az üzletvezetéség árusításokat is eszközöl) a városligeti iparcarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 2 órától 4 óráig. A külföldi kirendeltékek központi üzletvezetésége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V., Váci-körút 32. szám alatt.

Szórakozó helyek.

Hanusz kávéház Király-utca sarkán, esténként a nagy. kir. honvéd zenekar hangversenye.

Ehm János éttermeiben Nemzeti Színház épület minden este Banda Marci és fia hangversenye.

Putzer György éttermeiben Deák-tér, minden este Schreier hegedű-hangversenye.

Somossy Orfeum. Eden színház.

Ferenczi kávéház. Csóka nemzeti zenekarának hangversenye.

Folies Caprice esténként új műsor.

Tátra kávéház Király-utca Tordajo női zenekarnak hangversenye.

Keleti kávéház. Csömöri-ut Kiss János balatonfüredi hírneves zenekara hangversenye.

Óthón kávéház minden este 8 órakor Banda Marci veje Dajna Balogh Rudi hangversenye.

Hazám kávéház. Horváth Janesi jeles zenekarának hangversenye.

Erdélyi minta vendéglő. Daiszínház-utca a fővárosi közönség találkozó helye.

Erdélyi minta vendéglő. Daiszínház-utca a fővárosi közönség találkozó helye.

A

Budapesti Napló

részere

Apró hirdetéseket

és

Előfzetéseket

elfogadnak a következő lapelrusító helyeken:

Breuer Növörök, Teréz-körút és Podmaniczky-utca sarkol.

Adler Leona, Lipót-körút.

Posch József, Váci-körút 80.

Óz. Véber Vimosná, Váci-körút 15.

Feldmann Mórán, Marokkó-utca 1.

Mosch utóda, Dorottya-u. 2. Magy. király-szálló.

Kürthy Kálmán, Harmad-utca 1.

Weizenfeld Jakob, Király-utca 1.

Redlich Szidónia, Király-utca 59.

Benda Józsefné, Andrásy-ut 50. Oktogon.

Deusch Miksané, Andrásy-u. 38.

Schneller Mórán, Dob-utca és Károly-körút sarkol.

Sopronyi V., dohány-nagytözsde, Kerepesi-ut 1.

Óz. Mallada Anna, Múzeum-körút 10.

Szántó Mór, Keeskeméti-utca és Kálván-tér sarkol.

Deusch Julia, József-körút 50. Baross-utca sarkol.

